

Oberon

Monitoring toelatingscode overstap vmbo-havo

Nulmeting

Monitoring toelatingscode overstap vmbo-havo

Nulmeting

Opdrachtgevers: VO-raad

Auteurs: Jessica van der Linden en Ton Klein, Oberon

Utrecht, januari 2013

© Oberon

Postbus 1423

3500 BK Utrecht

tel. 030-2306090

fax 030-2306080

e-mailadres: info@oberon.eu

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	De toelatingscode	4
1.2	Leeswijzer	6
2	Onderzoekopzet	7
2.1	Onderzoeksvragen	7
2.2	Opzet van het onderzoek	8
2.3	Respons	9
3	Bekendheid met toelatingscode	11
4	Toelatingsbeleid havo	12
4.1	Voorwaarden toelatingsbeleid	12
4.2	Aanpassingen in het toelatingsbeleid	14
4.3	Havo over vmbo-advies	17
5	Beleid vmbo	19
5.1	Aanpassingen in het beleid	19
5.2	Vmbo over toelatingsbeleid havo	21
6	Aansluitingsbeleid (samenwerking)	23
7	Knelpunten en klachten	26
7.1	Havo	26
7.2	Vmbo	28
8	Toelating van vmbo-leerlingen	29
9	Aansluiting vmbo-havo	30
10	Overgangsnormen	31
11	Ondersteuning	32
12	Conclusies	33
Bijlage:	vragenlijst	38

1 Inleiding

Alhoewel de overgrote meerderheid van vmbo-leerlingen doorstroomt naar het mbo, gaat ongeveer acht procent door naar het havo¹. Havo-scholen konden aan deze leerlingen eigen toelatingseisen stellen. In de praktijk heeft dit geleid tot een grote verscheidenheid in toelatingseisen en tussen vmbo- en havo-scholen vond er beperkte afstemming plaats over de aansluiting van vakkenpakketten en profielen. Scholen deden dit omdat ze druk voelden om meer leerlingen onvertraagd te laten doorstromen. De grote variatie aan toelatingseisen zorgde voor onduidelijkheid en een gevoel van willekeur bij (toeleverende) scholen, ouders en leerlingen over de doorstroommogelijkheden van vmbo-leerlingen.

Kritiek van ouders, leerlingen en de Tweede Kamer over te strenge normen en willekeurige eisen voor vmbo-leerlingen die verder willen naar het havo, hebben geleid tot behoefte aan eenduidige en transparante criteria. De minister van OCW heeft daarom de VO-raad verzocht om met oplossingen te komen om de aansluiting tussen vmbo en havo en de toelatingseisen te verbeteren.

De VO-raad heeft, in overleg met haar leden, de toelatingscode voor de overgang vmbo naar havo opgesteld. Deze code is bedoeld om scholen duidelijke normen te bieden voor de overgang van vmbo naar havo en scholen meer met elkaar te laten samenwerken rondom deze overgang. De code geldt voor alle havo- en vmbo-scholen en is vanaf 1 augustus 2012 ingegaan. Voorafgaand aan deze invoering hebben scholen al wel gewerkt volgens de code, omdat vmbo-leerlingen die zich in het voorjaar van 2012 hebben gemeld bij een havo-school in overeenstemming met de code behandeld moesten worden.

Om zicht te krijgen op hoe de invoering van de toelatingscode vmbo-havo verloopt heeft de VO-raad Oberon gevraagd om in oktober / november 2012 een monitor op te zetten. De resultaten van deze monitor beschrijven we in voorliggende rapportage. De monitor kan in een later stadium eventueel herhaald worden. Deze eerste meting fungeert daarmee als 0-meting.

1.1 De toelatingscode

In december 2011 is in de algemene ledenvergadering van de VO-raad de toelatingscode voor de overgang van het vmbo naar havo vastgesteld. Deze code is bedoeld om scholen duidelijke normen te bieden voor de overgang van vmbo naar havo en scholen meer met elkaar te laten samenwerken rondom deze overgang. De code heeft betrekking op twee aspecten:

1. het toelatingsbeleid;
2. het aansluitingsbeleid.

Beide aspecten moeten tot stand komen door onderling overleg tussen de vmbo-scholen en de havo-scholen binnen het voedingsgebied. Het initiatief voor deze samenwerking ligt bij de havo-scholen.

Hieronder geven we een overzicht van de inhoud van de toelatingscode ten aanzien van het toelatingsbeleid (1.1.1) en aansluitingsbeleid (1.1.2).

¹ Van de leerlingen in de gemengde leerweg is dat ongeveer 12 procent, van leerlingen in de theoretische leerweg bijna 20 procent. Zie doorstroomatlas vmbo, juni 2012.

1.1.1 Toelatingsbeleid

Havo-scholen en vmbo-scholen uit hetzelfde voedingsgebied maken afspraken over de invulling van het toelatingsbeleid en de toelatingsprocedure die havo-scholen hanteren en leggen deze afspraken vast vóór 1 augustus 2012. Hierbij zijn grenzen gesteld aan de toelatingscriteria die scholen mogen stellen.

De grenzen aan de te stellen eisen zijn:

- Havo-scholen zijn terughoudend in het stellen van toelatingscriteria. Het bieden van kansen aan leerlingen vormt het uitgangspunt;
- Havo-scholen die aanvullende eisen stellen aan de toelating tot havo-4, voeren in vroegtijdig stadium een toelatinggesprek met de potentiële leerling waarin de toelatingseisen, het advies van de vmbo-school en de motivatie van de leerling worden besproken;
- Havo-scholen betrekken het advies van de vmbo-school over de betreffende leerling altijd in hun oordeel en treden bij een afwijkende mening met de toeleverende vmbo-school in overleg;
- Havo-scholen stellen maximaal een 6,8² als eis aan het gemiddelde examencijfer;
- Havo-scholen hanteren dezelfde regels voor doubleren voor leerlingen afkomstig uit het vmbo als voor leerlingen afkomstig uit havo-3. Er worden dus ook geen afspraken met leerlingen meer gemaakt over een doubleerverbod.³

1.1.2 Aansluitingsbeleid

De aansluiting tussen vmbo en havo is een gedeelde verantwoordelijkheid van vmbo-scholen en havo-scholen. Havo-scholen en vmbo-scholen uit een voedingsgebied maken onderling afspraken over de invulling van loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB) en de programmatische aansluiting tussen vmbo en havo:

- Vmbo-scholen dragen zorg voor een goede loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB) van hun vmbo-leerlingen gericht op zowel havo als mbo, waarbij zij zich kunnen oriënteren op het maken van een keuze die bij hen past. Havo-scholen bieden in overleg met het toeleverende vmbo hulp bij deze oriëntatie.
- Vmbo-scholen bieden daar waar nodig en in onderlinge afstemming met het havo extra inhoudelijke ondersteuning aan vmbo-leerlingen die zich voorbereiden op de overstap naar het havo.
- Havo-scholen bieden daar waar nodig en in onderlinge afstemming met het vmbo extra inhoudelijke ondersteuning aan vmbo-leerlingen die instromen in havo-4.⁴

Voor 1 augustus 2012 moet vastgelegd zijn hoe deze samenwerking vorm krijgt. Na 1 augustus 2012 kunnen scholen hier dan verder invulling aan geven.

² Het maximaal gemiddelde eindcijfer van 6,8 is gekozen op basis van ECBO-onderzoek uit 2011 naar het studiesucces van vmbo'ers op het havo. Van de vmbo'ers met een 6,8 of hoger slaagt 74 procent binnen 2 of 3 jaar voor het havo-examen. Het blijkt dat vmbo-leerlingen met een goed gemiddeld eindcijfer op het vmbo-diploma een grotere kans hebben om het havo succesvol te doorlopen. Deze leerlingen stromen sneller door en hebben meer kans om het havo-diploma te halen dan leerlingen met een laag gemiddeld eindcijfer. Bron: Neuvel, J., Van Esch, W., en Westerhuis, A. (2011). *Eindexamens vmbo en studiesucces op het havo*. 's Hertogenbosch: ECBO.

³ VO-raad (2012). *Toelatingscode overstap van vmbo naar havo*. Utrecht: VO-raad.

⁴ VO-raad (2012). *Toelatingscode overstap van vmbo naar havo*. Utrecht: VO-raad.

1.2 Leeswijzer

Allereerst bespreken we de opzet van dit onderzoek in hoofdstuk 2. Vervolgens bespreken we in hoofdstuk 3 t/m 11 hoe de invoering van de toelatingscode vmbo-havo verloopt. We gaan daarbij in op de bekendheid van de toelatingscode vmbo-havo (3), het toelatingsbeleid op scholen met een havo-afdeling (4) en het beleid op scholen met een vmbo-afdeling (5). Het aansluitingsbeleid (6), de knelpunten en klachten die scholen ervaren (7), de toelating van vmbo-leerlingen (8), de aansluiting tussen vmbo en havo (9), de overgangsnormen voor vmbo-leerlingen (10) en de behoefte aan ondersteuning bij de verdere invoering van de toelatingscode vmbo-havo (11). We sluiten af met de conclusies van het onderzoek (hoofdstuk 12).

Om de leesbaarheid van het rapport te vergroten hebben we met behulp van stroomschema's duidelijk gemaakt op welke groepen scholen de uitkomsten van het onderzoek betrekking hebben.

In sommige de tabellen tellen percentages door afronding of doordat er meerdere antwoorden mogelijk zijn niet op tot 100.

2 Onderzoeksopzet

De VO-raad wil door middel van deze monitor zicht krijgen op hoe de invoering van de toelatingscode vmbo-havo verloopt. Zij wil weten welke stappen er al gezet zijn, welke nog gezet gaan worden en welke specifieke knelpunten scholen ervaren. Daarnaast had de VO-raad behoefte aan concrete handvatten waarmee zij vmbo- en havo-scholen verder kan ondersteunen bij de in- en uitvoering van de toelatingscode.

2.1 Onderzoeksvragen

De hoofdvraag die in deze rapportage centraal staat is:

Hoe verloopt de invoering van de toelatingscode vmbo-havo?

Om een antwoord op deze vraag te krijgen is een aantal onderzoeksvragen geformuleerd. Deze vragen hebben betrekking op:

- het toelatingsbeleid;
- het aansluitingsbeleid (inclusief samenwerking);
- knelpunten en klachten;
- toelating van vmbo-leerlingen;
- aansluiting vmbo-havo;
- overgangsnormen;
- ondersteuning.

Hieronder beschrijven we per onderdeel de bijbehorende onderzoeksvragen.

Het toelatingsbeleid

1. Welke stappen hebben vmbo- en havo-scholen gezet naar aanleiding van de invoering van de toelatingscode?
2. Welke stappen gaan vmbo- en havo-scholen nog zetten naar aanleiding van de invoering van de toelatingscode?

Aansluitingsbeleid (samenwerking)

3. In hoeverre wordt er samengewerkt tussen de vmbo- en de havo-scholen op het gebied van het toelatings- en aansluitingsbeleid?
4. Welke acties en plannen hebben vmbo- en havo-scholen ten aanzien van de (verdere) samenwerking?

Knelpunten en klachten

5. Welke knelpunten ervaren vmbo- en havo-scholen bij de in- en uitvoering van de toelatingscode?
6. Verwachten vmbo- en havo-scholen in de toekomst tegen knelpunten aan te lopen bij de uitvoering van de toelatingscode?
7. Hebben havo-scholen klachten ontvangen over de invoering van de toelatingscode?

Toelating van de vmbo-leerlingen

8. Heeft de toelatingscode vmbo-havo consequenties gehad voor het aantal vmbo-leerlingen dat is toegelaten?
9. Heeft de toelatingscode vmbo-havo consequenties gehad voor het niveau van de vmbo-leerlingen die zijn toegelaten?

10. Is het toelatingsbeleid hetzelfde voor zowel vmbo-leerlingen die binnen de eigen scholengemeenschap doorstromen naar de havo als voor leerlingen die afkomstig zijn van een andere vmbo-school?

Aansluiting vmbo-havo

11. Welke activiteiten worden georganiseerd voor vmbo-leerlingen die naar het havo willen doorstromen ter voorbereiding op de overgang naar het havo?

Overgangsnormen

12. Hanteren havo-scholen verschillende overgangsnormen bij de overgang van 4- naar 5 havo voor reguliere havo-leerlingen en leerlingen die afkomstig zijn van het vmbo?

Ondersteuning

13. Is er behoefte aan verdere ondersteuning bij de in- en uitvoering van de toelatingscode?

2.2 Opzet van het onderzoek

Om een antwoord te krijgen op de onderzoeksvragen hebben we een digitale vragenlijst opgesteld en afgenomen. Daarnaast is telefonisch een non-respons analyse uitgevoerd.

2.2.1 Digitale vragenlijst

De digitale vragenlijst is in overleg met de VO-raad opgesteld. In deze vragenlijst zijn vragen opgenomen die specifiek bedoeld zijn voor scholen met een vmbo-afdeling of scholen met een havo-afdeling (zie bijlage vragenlijst).

Voor deze vragenlijst zijn alle directies van vmbo- en havo-scholen per e-mail benaderd met de vraag om deze vragenlijst in te vullen. Hierbij is gebruik gemaakt van een adressenbestand van de VO-raad. Het gaat om 466 scholen waarvan:

- 67 scholen met een afdeling vmbo theoretische of gemengde leerweg. Deze scholen hebben alleen de vmbo-vragen in de vragenlijst ingevuld.
- 72 scholen met een havo-afdeling. Deze scholen hebben alleen de havo-vragen ingevuld in de vragenlijst.
- 327 scholen met zowel een afdeling vmbo theoretische of gemengde leerweg als een havo-afdeling. Deze scholen hebben twee uitnodigingen gehad: een voor vmbo en een voor havo. In sommige gevallen hebben deze scholen dus zowel de vmbo- als havo-vragen ingevuld.

In totaal zijn er dus 793 uitnodigingen verstuurd naar scholen, waarvan 394 uitnodigingen naar scholen voor de vmbo-vragenlijst en 399 voor de havo-vragenlijst. De vragenlijsten zijn ingevuld in de periode eind oktober t/m eind november 2012.

2.2.2 Non-respons analyse

Om de respons verder te verhogen en na te gaan waarom scholen de vragenlijst nog niet ingevuld hadden is eind november een telefonisch rappel en non-respons analyse uitgevoerd. Hierbij is aan scholen, die de vragenlijst nog niet hadden ingevuld, gevraagd waarom zij de vragenlijst nog niet ingevuld hadden en of zij bekend waren met de toelatingscode vmbo-havo. Daarnaast is hen de mogelijkheid geboden om alsnog de vragenlijst via internet in te vullen of mee te werken aan een kort telefonisch interview. In deze belronde zijn 167 scholen benaderd, dat is 36% van alle vmbo- en havo-scholen.

Hierbij:

- Zijn 102 scholen opnieuw gemaïld. In veel gevallen was het e-mailadres verkeerd of verouderd.
- Waren 34 scholen niet bereikbaar.
- Gaven 27 scholen aan de vragenlijst alsnog in te vullen.
- Gaven 4 scholen aan niet mee te willen werken aan het onderzoek. Dat is 2% van de benaderde scholen.

In totaal gaven alle scholen die wij telefonisch gesproken hebben (133) aan dat zij in meer of mindere mate bekend waren met de toelatingscode vmbo-havo. Dit wil zeggen dat de vragenlijst niet alleen is ingevuld door scholen die bekend zijn met de toelatingscode.

2.3 Respons

Hieronder presenteren we de respons van dit onderzoek.

Tabel 2.1 Respons naar ingevulde vragenlijsten

	Aantal ingevulde vragenlijsten	Aantal geweigerde uitnodigingen	Aantal verstuurde uitnodigingen	Respons
Vmbo-vragenlijst	104	1	394	27%
Havo-vragenlijst	212	20	399	58%
Totaal	316	21	793	42%

In totaal zijn er 316 vragenlijsten ingevuld, waarvan 104 vmbo-vragenlijsten en 212 havo-vragenlijsten (zie tabel 2.1). De totale respons naar ingevulde vragenlijsten komt op 42%. De hiervoor genoemde aantallen zijn terug te vinden boven de tabellen in deze rapportage (de *n*).

Omdat het aantal ingevulde vragenlijsten weinig zegt over de representativiteit van de uitkomsten hebben we ook gekeken naar de respons naar scholen die hebben deelgenomen aan het onderzoek.

Het aantal scholen dat de vragenlijst heeft ingevuld is lager dan het aantal ingevulde vragenlijsten. Dit komt doordat sommige scholen met een vmbo- en havo-afdeling, zowel de vmbo- als de havo-vragenlijst hebben ingevuld. De respons naar scholen voor vmbo en/of havo ziet er als volgt uit.

Tabel 2.2 Respons naar scholen voor vmbo en/of havo

	Aantal benaderde scholen	Aantal unieke scholen dat de vragenlijst heeft ingevuld	Respons
Scholen met vmbo	67	26	39%
Scholen met havo	72	28	39%
Scholen met vmbo en havo	327	224	69%
Totaal	466	278	60%

De 316 vragenlijsten zijn ingevuld door 278 verschillende scholen (zie tabel 2.2). Dit houdt in dat 60% van alle scholen met een vmbo- en/of havo-afdeling de vragenlijst heeft ingevuld. De uitkomsten van dit onderzoek zijn daarmee representatief voor alle Nederlandse scholen met een vmbo- en/of havo-afdeling. Verhoudingsgewijs hebben scholen met vmbo en havo de vragenlijst vaker ingevuld dan scholen met alleen vmbo of havo.

Tabel 2.3 Functie (n = 316)

	Percentage
Directeur / adjunct-directeur	49%
Afdelingsleider- of coördinatoren	46%
Decaan	3%
Anders, namelijk	3%

De vragenlijst is met name ingevuld door (adjunct)directeuren en afdelingsleiders- of coördinatoren (zie tabel 2.3).

3 Bekendheid met toelatingscode

In eerste instantie hebben we scholen gevraagd in hoeverre zij bekend zijn met de toelatingscode vmbo-havo (zie Tabel 3.1 3.1).

Tabel 3.1 In hoeverre bent u bekend met de toelatingscode vmbo-havo?

	Totaal percentage (n = 316)	Havo percentage (n = 212)	Vmbo percentage (n = 104)
Ik ben (redelijk) goed bekend met de toelatingscode vmbo-havo.	75%	81%	62%
Ik heb er wel iets van meegekregen, maar weet er niet zo veel van.	20%	16%	29%
Ik heb er nog nooit van gehoord.	5%	3%	10%

Driekwart van de scholen is (redelijk) goed bekend met de code, een vijfde heeft er wel iets van meegekregen, maar weet er niet zo veel van en 5% heeft er nog nooit van gehoord. Met name vmbo-afdelingsleiders hebben nog nooit van de toelatingscode gehoord.

4 Toelatingsbeleid havo

Zoals al eerder in de inleiding is aangegeven hebben havo-scholen en vmbo-scholen uit hetzelfde voedingsgebied in het voorjaar van 2012 afspraken moeten maken over de invulling van het toelatingsbeleid en de toelatingsprocedure die havo-scholen hanteren. Deze afspraken moesten voor 1 augustus 2012 vastgelegd zijn. In de nulmeting hebben we gevraagd in hoeverre scholen met een havo-afdeling voldoen aan de voorwaarden die de code stelt aan de toelating van vmbo-leerlingen tot havo-4 en welke wijzigingen zij hebben doorgevoerd in de toelatingseisen.

Tabel 4.1 Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen. (n = 202)

	Ze er oneens	Oneens	Eens	Ze er eens	Weet ik niet
De eisen uit de toelatingscode zijn duidelijk.	1%	4%	59%	36%	0%
Ons oude toelatingsbeleid sloot goed aan bij de eisen uit de toelatingscode.	1%	20%	56%	22%	1%
We hebben ons hele toelatingsbeleid moeten aanpassen om aan de toelatingscode te voldoen.	21%	57%	19%	2%	1%
We hebben te weinig tijd gehad om ons toelatingsbeleid aan te passen.	28%	60%	6%	4%	3%

We hebben de scholen een aantal algemene stellingen voorgelegd over de toelatingscode vmbo-havo en het toelatingsbeleid (zie tabel 4.1). Hieruit blijkt dat de meeste scholen (95%) de eisen uit de toelatingscode duidelijk vinden. Ongeveer driekwart van alle scholen vindt dat de eisen uit de code goed aansluiten bij hun oude toelatingsbeleid. Een even grote groep scholen (78%) geeft dan ook aan dat zij niet hun hele toelatingsbeleid hebben moeten aanpassen om aan de code te kunnen voldoen. Tenslotte geeft 10% van de scholen aan dat zij te weinig tijd hebben gehad om hun toelatingsbeleid aan te passen aan de toelatingscode.

4.1 Voorwaarden toelatingsbeleid

We hebben scholen met een havo-afdeling vervolgens gevraagd in hoeverre zij in het voorjaar van 2012 voldeden aan de voorwaarden die de toelatingscode stelt aan de toelating van vmbo-leerlingen tot havo-4 (zie paragraaf 1.1.1). Dit was op het moment dat de toelatingscode nog niet in werking was getreden.

Tabel 4.2 Aan hoeveel voorwaarden voldeden scholen in het voorjaar van 2012? (n = 199)

	Percentage
Voldeed aan alle 7 voorwaarden	39%
Voldeed aan 6 voorwaarden	29%
Voldeed aan 5 voorwaarden	20%
Voldeed aan 4 voorwaarden	9%
Voldeed aan 3 of minder voorwaarden	3%

Meer dan een derde van de scholen met een havo-afdeling (39%) voldeed in het voorjaar van 2012 aan alle voorwaarden van de toelatingscode (zie tabel 4.3). Er zijn ook scholen met een havo-afdeling die in het voorjaar van 2012 (nog) niet aan alle zeven voorwaarden voldeden. 49% van de scholen voldeed aan vijf of zes voorwaarden, 9% voldeed aan vier voorwaarden en 3% voldeed aan drie of minder voorwaarden (zie tabel 4.2).

Tabel 4.3 We noemen hieronder de voorwaarden van de toelatingscode vmbo-havo over de toelating van vmbo-leerlingen tot havo-4. Geef aan of u in het voorjaar van 2012 aan deze voorwaarden voldeed. (n = 199)

	Voldeden wij (nog) niet aan	Voldeden wij volledig aan	Weet ik niet
Wij betrekken het advies van de vmbo-school over de betreffende leerling altijd in ons oordeel.	1%	99%	1%
Wij treden bij een afwijkende mening met de toeleverende vmbo-school in overleg.	3%	94%	3%
Wij voeren in een vroegtijdig stadium een toelatingsgesprek met de potentiële leerling.	7%	93%	1%
Wij vermelden de toelatingscode vmbo-havo in openbaar beschikbare documenten van onze school.	17%	78%	5%
Als wij een eis stellen, dan stellen wij maximaal een 6,8 als eis aan het gemiddeld eindexamencijfer.	23%	74%	3%
Wij hanteren dezelfde regels voor doubleren voor leerlingen afkomstig uit het vmbo als voor leerlingen afkomstig uit havo-3.	23%	73%	4%
Wij zijn terughoudend in het stellen van toelatingscriteria. Het bieden van kansen aan leerlingen vormt het uitgangspunt.	25%	71%	5%

In tabel 4.3 zien we dat de meeste scholen met een havo-afdeling (99%) voldeden aan de voorwaarde van de toelatingscode om het advies van de vmbo-school over de betreffende leerling mee te nemen in hun oordeel. Ook gingen vrijwel alle scholen (94%) in overleg met de toeleverende vmbo-school als zij een afwijkende mening hebben over een leerling. Een ongeveer even grote groep scholen voerde een toelatingsgesprek met de potentiële leerling. Tenslotte vermeldde ongeveer driekwart van de scholen de toelatingscode in openbaar beschikbare documenten van de school.

Er zijn ook scholen met een havo-afdeling die in het voorjaar van 2012 (nog) niet aan alle voorwaarden voldeden. Zo voldeed een kwart van de scholen nog niet aan de maximale eis van 6,8 m.b.t. het gemiddelde eindexamencijfer. Een even grote groep scholen hanteerde andere regels voor doubleren voor leerlingen afkomstig uit vmbo dan uit havo. Hetzelfde is te zien bij de voorwaarde om terughoudend te zijn in het stellen van toelatingscriteria. Het gaat hierbij echter niet steeds om dezelfde groep scholen.

Scholen met een havo-afdeling die *niet aan alle* voorwaarden m.b.t. het toelatingsbeleid voldeden in het voorjaar van 2012 (n = 122)

Scholen met een havo-afdeling, die aangaven dat zij in het voorjaar van 2012 niet aan alle voorwaarden van de toelatingscode vmbo-havo voldeden, kregen de vraag wat de reden hiervan was.

Tabel 4.4 U heeft aangegeven dat u in het voorjaar van 2012 niet voldeed aan één of meerdere voorwaarden van de toelatingscode vmbo-havo. Geef aan wat de reden hiervan is. Meerdere antwoorden mogelijk (n = 122)

	Percentage
Hier worden binnenkort regionale of lokale afspraken over gemaakt met andere scholen.	30%
Vanwege tijdgebrek / nog niet aan toegekomen.	24%
Wij waren onvoldoende op de hoogte van de voorwaarden in de toelatingscode.	9%
Anders, namelijk.	48%
Weet ik niet.	3%

Ongeveer een derde geeft aan dat dit kwam omdat hier binnenkort regionale of lokale afspraken over gemaakt met andere scholen (zie tabel 4.4). Een kwart geeft aan dat dit kwam door tijdgebrek en 9% doordat zij onvoldoende op de hoogte waren van de voorwaarden in de toelatingscode. Andere redenen die worden genoemd zijn dat scholen het niet eens zijn met de voorwaarden van de toelatingscode of eigen keuzes hierin hebben gemaakt (27%) of dat ze aan bepaalde voorwaarden pas na het voorjaar van 2012 voldeden (7%).

4.2 Aanpassingen in het toelatingsbeleid

Scholen met een havo-afdeling die *niet* aan *alle* voorwaarden m.b.t. het toelatingsbeleid voldeden in het voorjaar van 2012 (n = 122)

Aan scholen met een havo-afdeling die in het voorjaar van 2012 nog niet aan alle voorwaarden van toelatingscode vmbo-havo voldeden is gevraagd welke voorwaarden zij dit schooljaar gaan aanpassen om alsnog aan de code te voldoen. Scholen zagen daarbij alleen de voorwaarden waarvan zij zelf hebben aangegeven dat zij er in het voorjaar van 2012 nog niet aan voldeden.

Tabel 4.5 Welke voorwaarden gaat uw school dit schooljaar nog aanpassen om aan deze voorwaarden van de toelatingscode te voldoen? Meerdere antwoorden mogelijk

	Percentage	n
Het betrekken van het advies van de vmbo-school over de betreffende leerling in ons oordeel	100%	1
Het in een vroegtijdig stadium voeren van een toelatinggesprek met de potentiële leerling.	93%	14
Het vermelden van de toelatingscode vmbo-havo in openbaar beschikbare documenten van onze school	88%	33
Als een eis wordt gesteld, dan stellen wij maximaal een 6,8 als eis aan het gemiddeld eindexamencijfer	87%	45
Het hanteren van dezelfde regels voor doubleren voor leerlingen afkomstig uit het vmbo als voor leerlingen afkomstig uit havo-3	77%	43
Het in overleg treden bij een afwijkende mening met de toeleverende vmbo-school	67%	6
Terughoudend zijn in het stellen van toelatingscriteria. Het bieden van kansen aan leerlingen vormt het uitgangspunt.	51%	47

De meeste scholen geven aan alsnog veranderingen aan te brengen zodat ze voldoen aan de voorwaarden van de toelatingscode (zie tabel 4.5). Alleen als het gaat om doubleren, het in overleg treden met de toeleverende vmbo-school en terughoudend zijn in het stellen van toelatingscriteria zegt een kwart tot ongeveer de helft van de scholen dit schooljaar geen aanpassingen te doen.

Scholen met een havo-afdeling die *wel* aan één of meerdere voorwaarden m.b.t. het toelatingsbeleid voldeden in het voorjaar van 2012 (n = 196)

Scholen met een havo-afdeling die aangaven dat zij aan één of meerdere voorwaarden van de toelatingscode vmbo-havo voldeden in het voorjaar van 2012 hebben we gevraagd of zij hiervoor hun toelatingsbeleid hebben moeten aanpassen in het voorjaar van 2012. Het is immers interessant om te weten of deze scholen veel hebben moeten aanpassen in hun toelatingsbeleid om aan de voorwaarden van de toelatingscode te voldoen of dat ze niets hebben aangepast aan hun toelatingsbeleid omdat dit al aansloot bij de toelatingscode.

Scholen met een havo-afdeling die *wel* aan één of meerdere voorwaarden m.b.t. het toelatingsbeleid voldeden in het voorjaar van 2012 (n = 196)

Scholen die hiervoor *wel* hun toelatingsbeleid hebben aangepast in het voorjaar van 2012 (n = 124)

Iets minder dan twee derde van de scholen (63%) die in het voorjaar van 2012 aan één of meerdere voorwaarden van de toelatingscode voldeden heeft hiervoor wijzigingen moeten doorvoeren in het toelatingsbeleid. Aan deze scholen hebben we gevraagd ten aanzien van welke voorwaarden veranderingen zijn doorgevoerd.

Tabel 4.6 Ten aanzien van welke voorwaarden uit de toelatingscode vmbo-havo zijn veranderingen doorgevoerd? Meerdere antwoorden mogelijk (n = 124)

	Percentage
Als een eis wordt gesteld, dan wordt maximaal een 6,8 als eis aan het gemiddeld eindexamencijfer gesteld	81%
De regels voor doubleren	48%
Het vermelden van de toelatingscode vmbo-havo in openbaar beschikbare documenten van onze school	21%
Het toelatingsgesprek	14%
Het betrekken van het advies van de toeleverende vmbo-school	7%

Een groot deel van de scholen (81%), die in het voorjaar van 2012 aan één of meerdere voorwaarden van de toelatingscode voldeden en hiervoor wijzigingen hebben doorgevoerd in het toelatingsbeleid, heeft de eisen rondom het gemiddelde eindexamencijfer aangepast (zie tabel 4.6). Ongeveer de helft van deze scholen heeft de regels voor doubleren aangepast. Een vijfde heeft de toelatingscode vermeld in openbaar beschikbare documenten van hun school en een klein deel van de scholen heeft het toelatingsgesprek aangepast en betreft het advies van toeleverende vmbo-school bij de toelating.

We hebben deze scholen vervolgens gevraagd hoe de wijzigingen zijn verlopen. Scholen kregen hierbij alleen die aspecten van het toelatingsbeleid te zien die zij hebben gewijzigd.

Tabel 4.7 Hoe is de wijziging van het toelatingsbeleid verlopen?

	Heel moeizaam	Moeizaam	Niet makkelijk, maar ook niet moeizaam	Makkelijk	Heel makkelijk	Weet ik niet	n
Het vermelden van de toelatingscode vmbo-havo in openbaar beschikbare documenten van onze school.	0%	0%	15%	50%	35%	0%	26
De regels voor doubleren	3%	3%	15%	48%	31%	0%	59
Als een eis wordt gesteld, dan wordt maximaal een 6,8 als eis aan het gemiddeld eindexamencijfer gesteld.	0%	1%	21%	39%	38%	1%	100
Het betrekken van het advies van de toeleverende vmbo-school	0%	13%	13%	38%	38%	0%	8
Het toelatingsgesprek	0%	6%	29%	59%	6%	0%	17

De meeste scholen, die in het voorjaar van 2012 aan één of meerdere voorwaarden van de toelatingscode voldeden en hiervoor wijzigingen hebben doorgevoerd in het toelatingsbeleid, vonden dat de wijzigingen in het toelatingsbeleid (heel) makkelijk zijn verlopen (zie tabel 4.7). Vooral als het gaat om het vermelden van de toelatingscode in openbaar beschikbare documenten en het aanpassen van de eisen rondom het gemiddelde eindexamencijfer. Over het aanpassen van de regels rondom doubleren, het betrekken van het advies van de toeleverende school en het toelatingsgesprek zijn de meningen iets meer verdeeld: sommige scholen vonden dit heel makkelijk gaan en sommige moeizaam.

Tenslotte hebben we scholen, die in het voorjaar van 2012 aan één of meerdere voorwaarden van de toelatingscode voldeden en hiervoor wijzigingen hebben doorgevoerd in het toelatingsbeleid, gevraagd wat ze hebben aangepast in hun toelatingsbeleid. Scholen kregen daarbij alleen vragen over die aspecten van het toelatingsbeleid waarvan zij aangaven dat die in het voorjaar van 2012 zijn gewijzigd.

Aanpassingen m.b.t. vermelding toelatingscode in documenten

Scholen die veranderingen hebben doorgevoerd in de vermelding van de toelatingscode vmbo-havo in openbaar beschikbare schooldocumenten geven aan dat de informatie via meer (17 van de 25) of andere (10 van de 25) bronnen/media bekend wordt gemaakt.

Aanpassingen m.b.t. doublure

Alle scholen die iets hebben aangepast ten aanzien van doublure geven aan dat voor vmbo-leerlingen nu dezelfde regels gelden als voor leerlingen uit havo leerjaar 3.

Aanpassingen m.b.t. gemiddelde eindexamencijfer

Meer dan twee derde van de scholen (70%) die iets heeft aangepast rondom het gemiddelde eindexamencijfer dat vmbo-leerlingen moeten behalen om door te kunnen stromen naar havo-4 geeft aan dat zij nu een lager gemiddeld eindexamencijfer hoeven te behalen dan voorheen. Andere wijzigingen zijn dat er eerst geen eisen werden gesteld aan het gemiddelde eindexamencijfer en nu wel (7%) of dat de eisen aan het gemiddelde eindexamencijfer zijn verhoogd (6%).

Aanpassingen m.b.t. advies vmbo-school

De scholen die iets veranderd hebben in het betrekken van het advies van de toeleverende vmbo-school geven aan dat zij betere adviezen krijgen vanuit de toeleverende vmbo-scholen (4 van de 8). Een even grote groep geeft aan dat ze het advies vanuit de toeleverende vmbo-school ook bespreekt met de leerling. Drie van de acht scholen geeft aan dat zij de adviezen van de toeleverende vmbo-scholen zwaarder laten meewegen sinds het voorjaar van 2012.

Aanpassingen m.b.t. toelatingsgesprekken

Scholen die de toelatingsgesprekken hebben gewijzigd geven aan dat zij nu andere zaken bespreken met leerlingen dan voorheen, zoals de motivatie (10), de profielkeuze (5) en de toelatingseisen (5). Vijf van de zeventien scholen geeft aan dat er voorheen geen toelatingsgesprekken waren.

Scholen met een havo-afdeling die *wel* aan één of meerdere voorwaarden m.b.t. het toelatingsbeleid voldeden in het voorjaar van 2012 (n = 196)

Scholen die hiervoor *niet* hun toelatingsbeleid hebben aangepast in het voorjaar van 2012 (n = 72)

Ongeveer een derde van de scholen (37%), die in het voorjaar van 2012 aan één of meerdere voorwaarden van de toelatingscode voldeed, heeft in het voorjaar van 2012 geen wijzigingen doorgevoerd in het toelatingsbeleid. Vervolgens hebben we deze groep scholen gevraagd naar de

reden dat deze scholen geen wijzigingen hebben doorgevoerd in het toelatingsbeleid in het voorjaar van 2012.

Tabel 4.8 Wat is de reden dat het toelatingsbeleid niet is aangepast? Meerdere antwoorden mogelijk (n = 72)

	Percentage
Het oude toelatingsbeleid sluit aan bij de toelatingscode vmbo-havo	69%
We gaan daar dit schooljaar nog veranderingen in aanbrengen	18%
Hierover worden binnenkort regionale of lokale afspraken gemaakt met andere scholen	17%
Vanwege tijdgebrek zijn we er nog niet aan toegekomen om het toelatingsbeleid aan te passen	10%
Anders, namelijk	14%

Meer dan de helft van de scholen die in het voorjaar van 2012 aan één of meerdere voorwaarden van de toelatingscode voldeed en hiervoor geen wijzigingen heeft doorgevoerd in het toelatingsbeleid geeft hiervoor als reden dat het oude toelatingsbeleid aansloot bij de toelatingscode vmbo-havo (zie tabel 4.8). Een kleinere groep scholen geeft aan daar dit jaar nog veranderingen in aan te brengen of hier binnenkort afspraken over te maken met andere scholen. Tijdgebrek wordt door één op de tien scholen genoemd als reden waarom het toelatingsbeleid niet is aangepast. Een andere reden die worden genoemd is dat wijzigingen niet van toepassing waren omdat er geen vmbo-leerlingen doorstromen naar havo (4%).

4.3 Havo over vmbo-advies

Zoals al eerder genoemd in de inleiding is er ten aanzien van het toelatingsbeleid binnen de toelatingscode vmbo-havo, maar één eis waar toeleverende vmbo-scholen aan moeten voldoen: het geven van adviezen aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4.

Scholen met een havo-afdeling (n = 195)

We hebben alle scholen met een havo-afdeling gevraagd in welke mate toeleverende vmbo-scholen op dit moment voldoen aan deze voorwaarde.

Tabel 4.9 Geef hieronder aan in welke mate toeleverende vmbo-scholen op dit moment voldoen aan deze voorwaarde. (n = 195)

	Percentage
Voldoen alle vmbo-scholen aan	33%
Voldoen bijna alle vmbo-scholen aan	31%
Voldoet een deel van de vmbo-scholen aan	13%
Voldoen bijna alle vmbo-scholen niet aan	4%
Voldoen alle vmbo-scholen niet aan	1%
Weet ik niet	19%

Een derde van alle scholen met een havo-afdeling geeft aan dat alle toeleverende vmbo-scholen advies geven over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4 (zie tabel 4.9). Volgens iets minder dan een derde doen bijna alle vmbo-scholen dit. Een klein deel van de scholen (5%) geeft aan dat (bijna) alle vmbo-scholen dit niet doen. Opvallend is dat 19% van de scholen niet weet of toeleverende vmbo-scholen adviezen aanleveren.

Scholen met een havo-afdeling die vinden dat een deel of (bijna) alle toeleverende vmbo-scholen advies geven over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4 (n = 187)

We hebben scholen met een havo-afdeling die hebben aangegeven dat een deel of (bijna) alle toeleverende vmbo-scholen advies geven ook gevraagd of deze adviezen aan hun verwachtingen voldoen.

Tabel 4.10 Voldoet het advies van de toeleverende vmbo-scholen aan de verwachtingen van uw school? (n = 187)

	Percentage
Ja, het voldoet volledig aan onze verwachtingen.	40%
Ja, maar het zou beter kunnen.	56%
Nee, het voldoet niet aan onze verwachtingen.	4%

Een klein deel van de scholen geeft aan dat de adviezen niet aan de verwachtingen voldoet (zie tabel 4.10). Iets meer dan de helft geeft aan dat de adviezen voldoen, maar voor verbetering vatbaar zijn en 40% van de scholen vindt dat de adviezen volledig voldoen aan hun verwachtingen.

We hebben scholen die hebben aangegeven dat een deel of (bijna) alle toeleverende vmbo-scholen advies geven tenslotte gevraagd in hoeverre zij dit advies hebben meegenomen in het toelatingsbesluit van vmbo-leerlingen.

Tabel 4.11 In hoeverre is dit advies meegenomen in het toelatingsbesluit van vmbo-leerlingen? (n = 187)

	Percentage
Grotendeels tot volledig	69%
Deels	26%
Beperkt	1%
Niet tot heel beperkt	4%

Twee derde van deze scholen heeft het advies van de toeleverende vmbo-scholen ook grotendeels tot volledig meegenomen in het toelatingsbesluit van vmbo-leerlingen (zie tabel 4.11). Een kwart van de scholen deed dit deels en 5% heeft dit advies niet tot beperkt meegenomen.

5 Beleid vmbo

Naast de scholen met een havo-afdeling hebben we ook scholen met een vmbo-afdeling gevraagd naar het beleid ten aanzien van de doorstroming van leerlingen naar het havo. Zoals al eerder genoemd is er binnen de toelatingscode vmbo-havo, maar één eis waar toeleverende vmbo-scholen aan moeten voldoen: het geven van adviezen aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4.

We hebben alle scholen met een vmbo-afdeling gevraagd of zij in het voorjaar van 2012 advies gaven aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4.

Tabel 5.1 Geef aan of u in het voorjaar van 2012 aan deze voorwaarde voldeed. (n = 101)

	Percentage
Daar voldeden wij volledig aan	91%
Daar voldeden wij (nog) niet aan	6%
Weet ik niet	3%

De meeste scholen met een vmbo-afdeling (91%) geven aan dat zij hier in het voorjaar van 2012 volledig aan voldeden en 6% voldeed hier (nog) niet aan (zie tabel 5.1). Dit komt grotendeels overeen met het beeld dat scholen met een havo-afdeling hebben van toeleverende vmbo-scholen (zie tabel 4.8).

Scholen met een vmbo-afdeling die in het voorjaar van 2012 *nog geen* advies gaven aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4 (n = 6)

De scholen die in het voorjaar van 2012 nog geen advies gaven aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4 hebben we gevraagd naar de redenen hiervoor. De helft van deze scholen (3 van 6) geeft aan dat zij onvoldoende op de hoogte waren van de voorwaarde in de toelatingscode. Eén school geeft aan dat hier binnenkort afspraken over worden gemaakt en twee scholen geven aan dat leerlingen alleen doorstromen naar het mbo.

5.1 Aanpassingen in het beleid

De scholen die in het voorjaar van 2012 nog geen advies gaven aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4 hebben we gevraagd of zij nog wijzigingen gaan doorvoeren om aan deze voorwaarde te voldoen. De meerderheid van de scholen (5 van 6) geeft aan in schooljaar 2012-2013 alsnog adviezen te gaan geven aan havo-scholen.

Scholen met een vmbo-afdeling die in het voorjaar van 2012 *wel* advies gaven aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4 (n = 92)

Scholen die in het voorjaar van 2012 al wel advies gaven aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4 hebben we gevraagd of zij hiervoor hun beleid hebben moeten aanpassen in het voorjaar van 2012. Het is immers interessant om te weten of deze scholen veel hebben moeten aanpassen om aan deze voorwaarde van de toelatingscode te voldoen of dat ze niets hebben aangepast aan hun beleid omdat dit al aansloot bij de toelatingscode.

Iets meer dan de helft (55%) van deze scholen geeft aan hiervoor geen wijzigingen te hebben doorgevoerd.

Scholen met een vmbo-afdeling die in het voorjaar van 2012 *wel* advies gaven aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4 (n = 92)

Scholen die hiervoor *niet* hun beleid hebben aangepast in het voorjaar van 2012 (n = 52)

Vervolgens hebben we scholen, die in het voorjaar van 2012 al wel advies gaven aan havo-scholen over vmbo-leerlingen, maar hiervoor geen wijzigingen hebben doorgevoerd gevraagd naar de reden dat zij geen wijzigingen hebben doorgevoerd.

Tabel 5.2 Wat is de reden dat dit niet is veranderd? Meerdere antwoorden mogelijk (n = 51)

	Percentage
De huidige procedure rondom de adviezen sluit aan bij de toelatingscode vmbo-havo.	77%
We gaan daar dit schooljaar nog veranderingen in aanbrengen	10%
Hierover worden binnenkort regionale of lokale afspraken gemaakt met andere scholen	10%
Vanwege tijdgebrek zijn we er nog niet aan toegekomen om de procedure rondom deze adviezen aan te passen	2%
Anders, namelijk	6%

Driekwart van deze scholen noemt hiervoor als reden dat de huidige procedure al aansloot bij de toelatingscode vmbo-havo (zie tabel 5.2). Een tiende van de scholen geeft aan daar dit schooljaar nog wijzigingen in aan te brengen of hier binnenkort afspraken over te maken met andere scholen. Andere redenen die genoemd worden zijn tijdgebrek (2%) en het niet doorstromen van leerlingen naar havo (6%).

Scholen met een vmbo-afdeling die in het voorjaar van 2012 *wel* advies gaven aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4 (n = 92)

Scholen die hiervoor *wel* hun beleid hebben aangepast in het voorjaar van 2012 (n = 43)

Iets minder dan de helft van de scholen (45%) die in het voorjaar van 2012 al advies gaf aan havo-scholen heeft aangegeven wel wijzigingen doorgevoerd te hebben in het geven van adviezen aan havo-scholen. We hebben deze scholen gevraagd hoe deze wijzigingen zijn verlopen.

Tabel 5.3 Hoe is deze wijziging in het geven van adviezen aan havo-scholen over vmbo-leerlingen verlopen? (n = 43)

	Percentage
Heel makkelijk	12%
Makkelijk	47%
Niet makkelijk, maar ook niet moeizaam	42%
Moeizaam	0%
Heel moeizaam	0%
Weet ik niet	0%

Van deze scholen geeft minder dan 59% aan dat deze aanpassingen (heel) makkelijk verliepen (zie tabel 5.3). Minder dan de helft van de scholen (42%) gaf aan dat dit niet makkelijk, maar ook niet moeizaam verliep.

We hebben de scholen, die in het voorjaar van 2012 al advies gaven aan havo-scholen en hiervoor wijzigingen hebben doorgevoerd in het geven van adviezen aan havo-scholen, ook gevraagd welke wijzigingen deze scholen hebben doorgevoerd.

Tabel 5.4 Wat is er in het voorjaar van 2012 aangepast? (n = 43)

	Percentage
Sinds het voorjaar van 2012 zijn de adviezen die wij geven van betere kwaliteit	56%
Wij gaven eerst geen adviezen aan havo-scholen, maar sinds het voorjaar van 2012 doen we dat wel	5%
Anders, namelijk	40%

Meer dan de helft van deze scholen geeft aan dat de adviezen die zij aan havo-scholen geven van betere kwaliteit zijn en een klein deel (5%) geeft aan dat deze adviezen pas gegeven worden sinds het voorjaar van 2012 (zie tabel 5.4). Een andere wijziging die genoemd wordt is het aanpassen van het advies aan de richtlijnen van de toelatingscode, zoals het gemiddelde eindexamencijfer (16%).

5.2 Vmbo over toelatingsbeleid havo

We hebben de scholen met een vmbo-afdeling gevraagd in welke mate havo-scholen, waar hun vmbo-leerlingen naar toe gaan, voldoen aan de voorwaarden van de toelatingscode vmbo-havo.

Scholen met een vmbo-afdeling (n = 95)

Tabel 5.5 In welke mate voldoen havo-scholen op dit moment aan deze voorwaarden. Het gaat hierbij om havo-scholen waar vmbo-leerlingen van uw school naar toe gaan. (n = 95)

	Voldoen alle havo-scholen niet aan	Voldoen bijna alle havo-scholen niet aan	Voldoet een deel van de havo-scholen aan	Voldoen bijna alle havo-scholen aan	Voldoen alle havo-scholen aan	Weet ik niet
Havo-scholen betrekken het advies van de vmbo-school over de betreffende leerling altijd in hun oordeel.	4%	5%	11%	28%	39%	13%
Havo-scholen treden bij een afwijkende mening met de toeleverende vmbo-school in overleg.	6%	6%	15%	26%	33%	14%
Als havo-scholen een eis stellen, dan stellen zij maximaal een 6,8 als eis aan het gemiddeld eindexamencijfer.	10%	12%	13%	18%	36%	13%
Havo-scholen vermelden de toelatingscode vmbo-havo in openbaar beschikbare documenten van onze school.	4%	12%	11%	18%	32%	24%
Havo-scholen hanteren dezelfde regels voor doubleren voor leerlingen afkomstig uit het vmbo als voor leerlingen afkomstig uit havo-3.	8%	11%	7%	11%	34%	30%
Havo-scholen zijn terughoudend in het stellen van toelatingscriteria. Het bieden van kansen aan	6%	11%	30%	19%	21%	14%

	Voldoen alle havo- scholen niet aan	Voldoen bijna alle havo- scholen niet aan	Voldoet een deel van de havo- scholen aan	Voldoen bijna alle havo- scholen aan	Voldoen alle havo- scholen aan	Weet ik niet
leerlingen vormt het uitgangspunt.						
Havo-scholen voeren in een vroegtijdig stadium een toelatingsgesprek met de potentiële leerling.	8%	6%	28%	16%	23%	18%

Een op de vijf scholen met een vmbo-afdeling (19%) vindt dat (bijna) alle havo-scholen in het voorjaar van 2012 aan alle voorwaarden van de toelatingscode voldoen. Twee derde van de scholen geeft aan dat (bijna) alle havo-scholen hun advies over vmbo-leerlingen meenemen in hun oordeel. Iets meer dan de helft van de scholen (59%) vindt ook dat (bijna) alle havo-scholen bij een afwijkende mening met hun in overleg gaan en een maximumeis van 6,8 als gemiddeld eindexamencijfer stellen (54%). Punten waar volgens de scholen veel minder havo-scholen aan voldoen zijn het terughoudend zijn met het hanteren van toelatingscriteria en het tijdig voeren van gesprekken met potentiële leerlingen. Ongeveer een kwart tot een derde scholen weet niet of havo-scholen dezelfde regels hanteren voor doubleren en of de toelatingscode vmbo-havo vermeld is in openbaar beschikbare documenten. 3% vindt dat (bijna) alle havo-scholen aan geen enkele voorwaarde voldoen.

Wanneer we deze uitkomsten vergelijken met de mening van scholen met een havo-afdeling, over het al dan niet voldoen aan voorwaarden van de toelatingscode, dan valt op dat scholen met een vmbo-afdeling wat kritischer zijn. Met name als het gaat om het betrekken van het advies van de vmbo-school, het in overleg gaan met vmbo-scholen en het vroegtijdig voeren van een intakegesprek (zie tabel 5.5).

6 Aansluitingsbeleid (samenwerking)

Zoals al eerder in de inleiding is aangegeven is het de bedoeling dat havo- en vmbo-scholen (meer) met elkaar gaan samenwerken als het om het aansluitingsbeleid gaat. Het is de bedoeling dat havo- en vmbo-scholen uit een voedingsgebied onderling afspraken maken over de invulling van loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) en de programmatische aansluiting tussen vmbo en havo.

We hebben alle scholen met een vmbo- en/of havo-afdeling gevraagd in hoeverre zij nu al met andere scholen samenwerken op het op het gebied van het toelatings- en aansluitingsbeleid.

Tabel 6.1 In hoeverre werkt uw school samen met de hieronder genoemde scholen op het gebied van het toelatings- en aansluitingsbeleid? (n = 285)

	Wij werken niet samen en zijn dat ook niet van plan	Wij werken nog niet samen, maar we zijn hier wel mee bezig	Wij werken beperkt samen met een aantal scholen	Wij werken nauw samen met een aantal scholen	Weet ik niet
Vmbo-scholen binnen het eigen bestuur	5%	4%	17%	66%	8%
Havo-scholen binnen het eigen bestuur	6%	5%	17%	61%	12%
Vmbo-scholen binnen de regio	10%	11%	44%	27%	9%
Havo-scholen binnen de regio	12%	10%	41%	25%	12%

Scholen met een vmbo- en/of havo-afdeling werken vooral nauw samen met de vmbo-scholen (66%) en havo-scholen (61%) binnen hun bestuur (zie tabel 6.1). Ongeveer een kwart van de scholen doet dit ook met vmbo- en havo-scholen binnen de regio. De samenwerking met deze scholen is vaker beperkt: 44% werkt beperkt samen met vmbo-scholen in de regio en 41% met havo-scholen. Eén op de tien scholen werkt nog niet samen met andere scholen. Er zijn geen verschillen gevonden tussen scholen met een havo-afdeling of een vmbo-afdeling. Beide werken ongeveer in even grote mate samen met andere vmbo- en havo-scholen.

Scholen met een havo- en/of vmbo-afdeling
(n = 285)

Scholen die al *beperkt of nauw* samenwerken op het gebied van toelatings- en aansluitingsbeleid
(n = 188 - 236)

Scholen met een vmbo- en/of havo-afdeling die al (beperkt) samenwerken met andere scholen hebben we ook gevraagd hoe tevreden zij zijn over deze samenwerking. Scholen kregen daarbij alleen de scholen te zien waarmee zij (beperkt) samenwerken.

Tabel 6.2 Hoe tevreden bent u over de samenwerking op het gebied van het toelatings- en aansluitingsbeleid?

	Ze er ontev ren	Ontev ren	Noch tevre den , noch ontev ren	Tevre den	Heel tevre den	Weet ik niet	n
Vmbo-scholen binnen het eigen bestuur	0%	4%	9%	44%	43%	1%	236
Havo-scholen binnen het eigen bestuur	0%	3%	8%	44%	41%	4%	221
Vmbo-scholen binnen de regio	0%	3%	26%	51%	15%	7%	199
Havo-scholen binnen de regio	0%	3%	26%	52%	15%	5%	188

Scholen met een vmbo- en/of havo-afdeling zijn het meest tevreden over de scholen waarmee ze nauw samenwerken. Dit zijn de vmbo- (87%) en havo-scholen (85%) binnen hun eigen bestuur (zie tabel 6.2). Over de samenwerking met scholen binnen de regio zijn de scholen wat minder tevreden, maar zeker niet ontevreden.

Scholen met een havo-afdeling die *nog niet* samenwerken op het gebied van toelatings- en aansluitingsbeleid (n = 196)

Scholen met een havo-afdeling die nog niet samenwerken met andere scholen vroegen we welke acties en plannen zij hebben voor (verdere) samenwerking met andere scholen.

Tabel 6.3 Welke acties en plannen heeft uw school voor (verdere) samenwerking met andere havo- en vmbo-scholen ten aanzien van het toelatings- en aansluitingsbeleid? Meerdere antwoorden mogelijk (n = 196)

	Percentage
We gaan vaker met elkaar overleggen over het toelatings- en aansluitingsbeleid.	29%
We gaan daar waar nodig en in onderlinge afstemming met de vmbo-scholen extra inhoudelijke ondersteuning bieden aan vmbo-leerlingen die instromen in havo-4	27%
We gaan afspraken vastleggen	23%
We gaan in overleg met de vmbo-scholen hulp bieden bij de loopbaanoriëntatie op vmbo-scholen	10%
Anders, namelijk	17%
We hebben geen specifieke plannen of acties	35%

Ongeveer een kwart van deze scholen geeft aan vaker met elkaar te willen overleggen, extra inhoudelijke ondersteuning te willen bieden aan instromende vmbo-leerlingen en afspraken vaker vast te leggen (zie tabel 6.3). Ongeveer een derde van de scholen met een havo-afdeling heeft geen specifieke plannen voor verdere samenwerking met andere scholen. Andere acties en plannen die worden genoemd zijn het continueren van de reeds gemaakte regionale afspraken.

Scholen met een vmbo-afdeling die *nog niet* samenwerken op het gebied van toelatings- en aansluitingsbeleid (n = 89)

We vroegen ook scholen met een vmbo-afdeling die nog niet samenwerken met andere scholen welke acties en plannen zij hebben voor (verdere) samenwerking met andere scholen.

Tabel 6.4 Welke acties en plannen heeft uw school voor (verdere) samenwerking met andere havo- en vmbo-scholen ten aanzien van het toelatings- en aansluitingsbeleid? Meerdere antwoorden mogelijk (n = 89)

	Percentage
We gaan daar waar nodig en in onderlinge afstemming met het havo extra inhoudelijke ondersteuning aan vmbo-leerlingen bieden die zich voorbereiden op de overstap naar het havo	62%
We gaan onze loopbaanoriëntatie en -begeleiding voor vmbo- leerlingen verbeteren zodat leerlingen een goede keuze kunnen maken uit doorstroming naar mbo of havo	44%
We gaan vaker met elkaar overleggen over het toelatings- en aansluitingsbeleid.	33%
Anders, namelijk	10%
We hebben geen specifieke plannen of acties	20%

Iets minder dan twee derde van deze scholen geeft aan extra inhoudelijke ondersteuning te willen bieden aan vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar het havo (zie tabel 6.4). 44% van de scholen wil de loopbaanoriëntatie en -begeleiding voor vmbo- leerlingen verbeteren en een derde wil vaker met elkaar overleggen. Een vijfde van de scholen met een vmbo-afdeling heeft geen specifieke plannen voor verdere samenwerking met andere scholen. Andere acties en plannen die worden genoemd zijn het opzetten van een overgangsklas tussen vmbo en havo en het aanstellen van een trajectbegeleider.

7 Knelpunten en klachten

Scholen kunnen bij de in- en uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo allerlei knelpunten ervaren. We hebben scholen gevraagd of en waarbij zij knelpunten ervaren. We maken in deze paragraaf onderscheid tussen scholen met een havo-afdeling aan de ene kant en scholen met een vmbo-afdeling aan de andere kant.

7.1 Havo

7.1.1 Knelpunten

Ervaren scholen met een havo-afdeling knelpunten bij de in- en uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo?

Scholen met een havo-afdeling (n = 191)

Tabel 7.1 Ervaart uw school knelpunten bij de in- en uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo? (n = 191)

	Percentage
Nee, wij ervaren geen knelpunten.	63%
Ja, vooral m.b.t. het aansluitingsbeleid.	23%
Ja, vooral m.b.t. het toelatingsbeleid.	6%
Ja, zowel m.b.t. het toelatingsbeleid als het aansluitingsbeleid	9%

Iets minder dan twee derde (63%) van scholen met een havo-afdeling ervaart geen knelpunten bij de invoering- en uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo (zie tabel 7.1). Meer dan een derde van de scholen ervaart wel knelpunten, maar dan vooral bij het aansluitingsbeleid (23%) en in mindere mate bij het toelatingsbeleid.

Scholen met een havo-afdeling die *nog geen* knelpunten ervaren (n = 117)

Scholen met een havo-afdeling die op dit moment nog geen knelpunten ervaren hebben we gevraagd in hoeverre zij in de toekomst knelpunten verwachten.

Tabel 7.2 Verwacht uw school in de toekomst tegen knelpunten aan te lopen? (n = 117)

	Percentage
Nee	91%
Ja, vooral m.b.t. het aansluitingsbeleid.	9%
Ja, vooral m.b.t. het toelatingsbeleid.	1%
Ja, zowel m.b.t. het toelatingsbeleid als het aansluitingsbeleid	0%

De meeste scholen (91%) die op dit moment nog geen knelpunten ervaren zeggen ook in de toekomst geen knelpunten te verwachten (zie tabel 7.4). Als scholen in de toekomst problemen verwachten dan is dat vooral bij het aansluitingsbeleid (9%).

Scholen met een havo-afdeling die nu *nog geen* knelpunten ervaren (n = 117)

Scholen die wel knelpunten verwachten in de toekomst (n = 11)

De tien scholen met een havo-afdeling die in de toekomst problemen verwachten bij het aansluitingsbeleid verwachten deze vooral bij de inhoudelijke afstemming met andere scholen (5) en de organisatie van het aansluitingsbeleid (2). Andere problemen voorzien deze scholen bij het inhoudelijk voorbereiden van leerlingen op het havo (2). Er is één school die in de toekomst problemen verwacht ten aanzien van het toelatingsbeleid en daarbij gaat het met name om het geen eisen mogen stellen aan kernvakken.

Scholen met een havo-afdeling die nu knelpunten ervaren m.b.t. het *aansluitingsbeleid* (n = 61)

Scholen met een havo-afdeling die knelpunten ervaren bij het aansluitingsbeleid hebben we gevraagd waarbij zij deze knelpunten ervaren.

Tabel 7.3 Bij welke aspecten van het aansluitingsbeleid ervaart uw school knelpunten? Meerdere antwoorden mogelijk (n = 61)

	Percentage
De inhoudelijke afstemming met andere scholen als het gaat om toeleiding van vmbo-leerlingen naar havo-4	61%
De organisatie van het aansluitingsbeleid	21%
De samenwerking met andere scholen op het gebied van loopbaanoriëntatie	15%
Anders, namelijk	20%

De scholen die problemen ervaren bij het aansluitingsbeleid ervaren die vooral bij de inhoudelijke afstemming met andere scholen als het gaat om toeleiding van vmbo-leerlingen naar havo-4 (61%). In mindere mate ervaren zij ook knelpunten bij de organisatie van het aansluitingsbeleid (21%) en bij de samenwerking met andere scholen op het gebied van loopbaanoriëntatie (15%). Andere problemen die scholen ervaren hebben te maken met de vakinhoudelijke afstemming tussen vmbo en havo (8%).

Scholen met een havo-afdeling die nu knelpunten ervaren m.b.t. het *toelatingsbeleid* (n = 29)

Scholen met een havo-afdeling die knelpunten ervaren bij het toelatingsbeleid hebben we gevraagd waarbij zij deze knelpunten ervaren.

Tabel 7.4 Bij welke aspecten van het toelatingsbeleid ervaart uw school knelpunten? Meerdere antwoorden mogelijk (n = 29)

	Percentage
Het aanpassen van ons toelatingsbeleid zodat het aansluit bij de toelatingscode vmbo-havo.	65%
De organisatie van het toelatingsbeleid	24%
De communicatie over ons toelatingsbeleid.	14%
Anders, namelijk	24%

Ongeveer twee derde van de scholen die knelpunten ervaart bij het toelatingsbeleid, ervaart die bij het aanpassen van het eigen toelatingsbeleid aan de toelatingscode vmbo-havo (zie tabel 7.3). Een kwart ervaart problemen bij de organisatie van het toelatingsbeleid en 14% bij de communicatie over het toelatingsbeleid. Een ander knelpunt dat genoemd wordt is het niveauverschil tussen leerlingen (10%).

7.1.2 Klachten

Aan alle scholen met een havo-afdeling hebben we ook gevraagd of zij in het schooljaar 2011-2012 formele klachten hebben ontvangen over het toelatingsbeleid van hun school.

Scholen met een havo-afdeling (n = 190)

5% van de scholen met een havo-afdeling geeft aan dat zij formele klachten hebben ontvangen. Deze tien scholen hebben vooral formele klachten ontvangen over de toelatingseisen (6). Deze klachten kwamen van de ouders van vmbo-leerlingen en in een enkel geval ook van de vmbo-afdeling binnen de eigen scholengemeenschap. De tien scholen hebben gemiddeld twee formele klachten ontvangen in schooljaar 2011-2012 over hun toelatingsbeleid. Drie van deze scholen hebben naar aanleiding van deze klachten hun toelatingsbeleid aangepast: twee scholen pasten hun toelatingseisen aan en één de communicatie over het toelatingsbeleid.

7.2 Vmbo

Ervaren scholen met een vmbo-afdeling knelpunten bij de in- en uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo?

Scholen met een vmbo-afdeling (n = 89)

Iets meer dan driekwart (79%) van de scholen met een vmbo-afdeling ervaart geen knelpunten bij de in- en uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo.

Scholen met een vmbo-afdeling die nu *nog geen* knelpunten ervaren (n = 70)

Scholen met een vmbo-afdeling die op dit moment nog geen knelpunten ervaren hebben we gevraagd in hoeverre zij in de toekomst knelpunten verwachten. De meeste scholen (94%) zeggen geen knelpunten te verwachten. De overige scholen (6%) die in de toekomst wel problemen verwacht, verwachten die vooral ten aanzien van de samenwerking met andere scholen op het gebied van loopbaanoriëntatie (4 van 5).

Scholen met een vmbo-afdeling die knelpunten ervaren (n = 19)

Een op de vijf scholen (21%) ervaart die knelpunten wel en dan met name bij de inhoudelijke afstemming met andere scholen (8 van 19). Ook ervaren deze scholen knelpunten bij de organisatie van het aansluitingsbeleid (4 van 19) en de samenwerking met andere scholen op het gebied van loopbaanoriëntatie (2 van 19). Andere problemen die scholen hebben vooral te maken met de toelatingseisen van havo-scholen, zoals het gemiddelde eindexamencijfer en regels rondom doubleren (4 van 19).

8 Toelating van vmbo-leerlingen

Alle scholen met een havo-afdeling hebben we een aantal stellingen voorgelegd over de toelating van vmbo-leerlingen tot havo-4.

Tabel 8.1 Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken. (n = 190)

	Ze er oneens	Oneens	Eens	Ze er eens	Weet ik niet
Er zijn dit schooljaar <i>meer</i> vmbo-leerlingen toegelaten op onze school dan in vorige schooljaren	8%	67%	16%	3%	5%
Het niveau van de vmbo-leerlingen die dit schooljaar zijn toegelaten is <i>gedaald</i> ten opzichte van vorige schooljaren.	7%	63%	9%	0%	21%
Leerlingen van onze eigen school hebben dit schooljaar voorrang.	14%	40%	29%	14%	4%
Wij stellen dit schooljaar aanvullende eisen aan vmbo-leerlingen voor specifieke profielen	8%	45%	38%	4%	5%

Driekwart van de scholen met een havo-afdeling vindt dat er in schooljaar 2012-2013 niet meer vmbo-leerlingen zijn toegelaten tot havo-4 dan vorig schooljaar, 19% van de scholen ziet echter wel een toename (zie tabel 8.1). Daarnaast vindt 70% dat het niveau van de vmbo-leerlingen die in schooljaar 2012-2013 zijn toegelaten niet gedaald is ten opzichte van vorig jaar. Scholen zijn meer verdeeld als het gaat om het voorrang geven aan leerlingen van hun eigen school: 43% heeft dat dit schooljaar gedaan en 54% maakt geen onderscheid tussen eigen leerlingen en leerlingen van andere scholen. Hetzelfde beeld zien we bij het stellen van aanvullende eisen aan vmbo-leerlingen voor specifieke profielen. Iets minder dan de helft (42%) van de scholen heeft dat dit schooljaar gedaan.

Scholen met een havo-afdeling binnen een scholengemeenschap (n = 140)

Aan scholen met een havo-afdeling binnen een scholengemeenschap hebben we gevraagd of het toelatingsbeleid op hun school hetzelfde is voor zowel vmbo-leerlingen die binnen de eigen scholengemeenschap doorstromen naar het havo als voor leerlingen die afkomstig zijn van een andere vmbo-school. De meerderheid van deze scholen (89%) geeft aan dat zij geen onderscheid maken, maar een op de tien scholen (11%) doet dat wel.

Scholen met een havo-afdeling binnen een scholengemeenschap (n = 140)

Scholen die onderscheid maken tussen vmbo-leerlingen binnen de eigen scholengemeenschap en leerlingen die afkomstig zijn van een andere vmbo-school (n = 16)

Scholen met een havo-afdeling binnen een scholengemeenschap die wel onderscheid maken zijn vooral minder streng voor leerlingen binnen de eigen scholengemeenschap als het gaat om de eisen die zij stellen aan het gemiddelde eindexamencijfer en het toelatingsgesprek. De redenen die deze scholen hebben voor het maken van onderscheid is dat zij bij leerlingen uit hun eigen scholengemeenschap beter het niveau van de vmbo-leerlingen kunnen inschatten en er een betere inhoudelijke aansluiting is tussen vmbo en havo.

9 Aansluiting vmbo-havo

Binnen de toelatingscode vmbo-havo is opgenomen dat havo- en vmbo-scholen uit een voedingsgebied onderling afspraken maken over de invulling van loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) en de programmatische aansluiting tussen vmbo en havo. In het kader hiervan kunnen scholen verschillende activiteiten organiseren, zoals voorlichting, bijles en extra begeleiding tijdens de lessen.

We hebben aan alle scholen gevraagd of er activiteiten worden georganiseerd om de aansluiting tussen vmbo en havo te verbeteren.

Tabel 9.1 Welke activiteiten worden georganiseerd voor vmbo-leerlingen ter voorbereiding op het havo? Meerdere antwoorden mogelijk

	Totaal percentage (n = 248)	Havo percentage (n = 167)	Vmbo percentage (n = 81)
Voorlichting	74%	72%	79%
Bijles / extra lessen buiten reguliere lessen om	60%	59%	62%
Extra begeleiding / ondersteuning	48%	46%	54%
Anders, namelijk	10%	9%	12%

Een op de tien scholen (11%) organiseert geen activiteiten, maar een meerderheid (89%) doet dat wel. Deze activiteiten bestaan met name uit voorlichting (74%). Hierbij noemen scholen activiteiten als meeloopdagen, stageweken en proefstuderen. Ook bijles of extra lessen buiten de reguliere lessen om (60%) worden door veel scholen aangeboden. In sommige gevallen gaat het om speciale zomerprogramma's. Tenslotte biedt iets minder dan de helft van de scholen (48%) ook extra begeleiding en ondersteuning aan. Andere activiteiten die worden genoemd zijn het inrichten van speciale klassen voor vmbo-ers die door willen stomen naar havo-4 (4%) en het behalen van een toelatingsmodule of toets (1%). Er zijn geen grote verschillen tussen scholen met een havo- of vmbo-afdeling in de activiteiten die worden aangeboden.

10 Overgangsnormen

In de toelatingscode vmbo-havo is afgesproken dat havo-scholen dezelfde regels hanteren voor leerlingen afkomstig uit het vmbo als voor leerlingen afkomstig uit havo-3. Scholen met een havo-afdeling kregen daarom ook een aantal vragen over de overgangsnormen die zij als school hanteren voor vmbo-leerlingen die zijn doorgestroomd naar havo-4.

De meerderheid van de scholen met een havo-afdeling (95%) hanteert bij de overgang van 4- naar 5-havo geen verschillende overgangsnormen voor reguliere havo-leerlingen en leerlingen die afkomstig zijn van vmbo. Een kleine groep scholen (5%) hanteert wel verschillende overgangsnormen. De scholen zijn met name strenger voor vmbo-leerlingen als het gaat om doubleren (4 van 10) en onvoldoendes in examenvakken (3 van 10).

11 Ondersteuning

Tenslotte hebben we alle scholen gevraagd of zij nog behoefte hebben aan ondersteuning bij de in- en uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo. 4% van de scholen geeft aan hier behoefte aan te hebben.

Havo

Scholen met een havo-afdeling hebben met name behoefte aan ondersteuning bij het aanpassen van het aansluitingsbeleid (2 van 4), de samenwerking met andere scholen, de inhoudelijke afstemming met andere scholen en de organisatie van het aansluitingsbeleid (1 van 4). Andere ondersteuning waar zij behoefte aan hebben is extra geld om goede hulp en begeleiding te organiseren en meer formatie zodat er extra lessen gegeven kunnen worden.

Vmbo

Scholen met een vmbo-afdeling hebben vooral behoefte aan ondersteuning bij de organisatie van het aansluitingsbeleid (4 van 6), het aanpassen van het aansluitingsbeleid, de samenwerking met andere scholen en de inhoudelijke afstemming met andere scholen en (2 van 6).

12 Conclusies

Het doel van de eerste meting van deze monitor was om zicht krijgen op hoe de invoering van de toelatingscode vmbo-havo verloopt. Hiervoor is een enquête uitgezet onder scholen met een vmbo- en/of havo-afdeling. De conclusies uit deze nulmeting bespreken we in dit laatste hoofdstuk aan de hand van de onderzoeksvragen die in paragraaf 2.1 zijn geformuleerd. Voordat we inhoudelijk op de verschillende onderdelen uit de toelatingscode ingaan, geven we eerst weer in hoeverre de code bekend is in het onderwijsveld

Bekendheid toelatingscode

Driekwart van de vo-scholen met een havo- en/of vmbo-afdeling is (redelijk) goed bekend met de toelatingscode overstap vmbo-havo. Eén vijfde van de scholen heeft wel iets van de code meegekregen en 5% van de genoemde vo-scholen heeft er nog nooit iets van gehoord.

Het toelatingsbeleid

1. *Welke stappen hebben vmbo- en havo-scholen gezet naar aanleiding van de invoering van de toelatingscode?*
2. *Welke stappen gaan vmbo- en havo-scholen nog zetten naar aanleiding van de invoering van de toelatingscode?*

Havo- en vmbo-scholen uit hetzelfde voedingsgebied moeten in het voorjaar van 2012 afspraken maken over de invulling van het toelatingsbeleid en de toelatingsprocedure die havo-scholen hanteren. In de nulmeting hebben we gevraagd in hoeverre scholen voldoen aan de voorwaarden die de code stelt aan de toelating van vmbo-leerlingen tot havo-4 en welke wijzigingen zij hebben doorgevoerd in de toelatingseisen.

Havo

De meeste scholen met een havo-afdeling (95%) vinden de eisen uit de toelatingscode duidelijk en ongeveer driekwart van vindt dat de eisen uit de code goed aansluiten bij hun oude toelatingsbeleid. Een even grote groep scholen geeft dan ook aan dat zij niet hun hele toelatingsbeleid hebben moeten aanpassen om aan de code te kunnen voldoen.

Meer dan een derde van de scholen met een havo-afdeling (39%) voldeed in het voorjaar van 2012 aan alle zeven voorwaarden van de toelatingscode ten aanzien van het toelatingsbeleid. Zo vermeldde ongeveer driekwart van de scholen de toelatingscode in openbaar beschikbare documenten van de school. Er zijn ook scholen met een havo-afdeling die in het voorjaar van 2012 (nog) niet aan alle zeventien voorwaarden voldeden. 49% van de scholen voldeed aan vijf of zes voorwaarden, 9% voldeed aan vier voorwaarden en 3% voldeed aan drie of minder voorwaarden. Zo voldeed een kwart van de scholen nog niet aan de maximale eis van 6,8 m.b.t. het gemiddelde eindexamencijfer. Een even grote groep scholen hanteerde andere regels voor doubleren voor leerlingen afkomstig uit vmbo dan uit havo.

Van de scholen die in het voorjaar van 2012 nog niet aan alle voorwaarden voldeden noemt een derde hiervoor als reden dat hier binnenkort regionale of lokale afspraken over worden gemaakt met andere scholen en een kwart wijt dit tijdgebrek. De meeste scholen geven aan alsnog veranderingen aan te brengen zodat ze voldoen aan de voorwaarden van de toelatingscode.

Van de scholen die in het voorjaar van 2012 aan alle voorwaarden van de toelatingscode vmbo-havo voldeden heeft ongeveer twee derde wijzigingen doorgevoerd in het toelatingsbeleid. Deze scholen

hebben met name wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot het gemiddelde eindexamencijfer en de regels voor doubleren. De meeste scholen vonden het (heel) makkelijk om deze wijzigingen in het toelatingsbeleid door te voeren.

Ongeveer een derde van de scholen die in het voorjaar van 2012 aan alle voorwaarden van de toelatingscode vmbo-havo voldeed heeft geen wijzigingen doorgevoerd in het toelatingsbeleid. Belangrijkste reden hiervoor was dat hun oude toelatingsbeleid aansloot bij de toelatingscode vmbo-havo.

Ongeveer twee derde van de scholen geeft aan dat (bijna) alle toeleverende vmbo-scholen advies geven over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4. Een klein deel van de scholen (5%) geeft aan dat (bijna) alle vmbo-scholen dit niet doen. Opvallend is dat 19% van de scholen niet weet of toeleverende vmbo-scholen adviezen aanleveren. Volgens de meeste scholen voldoen de adviezen vanuit de vmbo-scholen aan hun verwachting, maar iets meer dan de helft geeft aan dat deze adviezen beter zouden kunnen. Twee derde van de scholen heeft het advies van de toeleverende vmbo-scholen grotendeels tot volledig meegenomen in het toelatingsbesluit van vmbo-leerlingen.

Vmbo

De meeste scholen met een vmbo-afdeling (91%) gaven in het voorjaar van 2012 advies aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die wilden doorstromen naar havo-4. 6% deed dit toen (nog) niet. De helft van deze scholen zegt dat dit kwam omdat ze onvoldoende op de hoogte waren van deze voorwaarde in de toelatingscode. De meerderheid van de scholen die in het voorjaar van 2012 nog niet aan deze voorwaarde voldeed gaat dit schooljaar alsnog wijzigingen doorvoeren om aan deze voorwaarde te voldoen.

Iets meer dan de helft van de scholen die in het voorjaar van 2012 al advies gaf aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4 heeft hiervoor geen wijzigingen doorgevoerd. Iets minder dan de helft van heeft wel wijzigingen doorgevoerd en minder dan twee derde vond dat deze aanpassingen (heel) makkelijk verliepen.

We hebben scholen met een vmbo-afdeling gevraagd in welke mate havo-scholen, waar hun vmbo-leerlingen naar toe gaan, voldoen aan de voorwaarden van de toelatingscode vmbo-havo. Een op de vijf vmbo-scholen vindt dat (bijna) alle havo-scholen in het voorjaar van 2012 aan alle voorwaarden van de toelatingscode voldoen. Havo-scholen voldoen volgens de vmbo-scholen vooral aan de voorwaarden om hun advies mee te nemen in hun oordeel en bij een afwijkende mening met hun in overleg gaan. Punten waar volgens de scholen met een vmbo-afdeling veel minder havo-scholen aan voldoen zijn het terughoudend zijn met het hanteren van toelatingscriteria en het tijdig voeren van gesprekken met potentiële leerlingen. 3% vindt dat (bijna) alle havo-scholen aan geen enkele voorwaarde voldoen.

Aansluitingsbeleid (samenwerking)

3. *In hoeverre wordt er samengewerkt tussen de vmbo- en de havo-scholen op het gebied van het toelatings- en aansluitingsbeleid?*
4. *Welke acties en plannen hebben vmbo- en havo-scholen ten aanzien van de (verdere) samenwerking?*

Havo- en vmbo-scholen moeten (meer) met elkaar gaan samenwerken als het om het aansluitingsbeleid gaat. In de toelatingscode is opgenomen dat havo- en vmbo-scholen uit een voedingsgebied onderling afspraken maken over de invulling van loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) en de programmatische aansluiting tussen vmbo en havo. Scholen met een vmbo- en/of havo-

afdeling werken tot nu toe vooral nauw samen met vmbo-scholen (66%) en havo-scholen (61%) binnen hun bestuur. Ongeveer een kwart van de scholen werkt ook nauw samen met andere vmbo- en havo-scholen binnen de regio, maar een grotere groep scholen werkt beperkt met deze scholen samen. Eén op de tien scholen werkt nog niet samen met andere scholen.

De scholen met een vmbo- en/of havo-afdeling, die al (beperkt) samenwerken met andere scholen, zijn het meest tevreden over de samenwerking met de vmbo- en havo-scholen binnen hun eigen bestuur. Over de samenwerking met scholen binnen de regio zijn de scholen wat minder tevreden, maar zeker niet ontevreden.

Ongeveer een kwart van scholen met een havo-afdeling die nog niet samenwerken met andere scholen wil vaker met andere scholen overleggen, extra inhoudelijke ondersteuning bieden aan instromende vmbo-leerlingen en afspraken vaker vastleggen. Van de scholen met een vmbo-afdeling die nog niet samenwerken met andere scholen wil iets minder dan twee derde extra inhoudelijke ondersteuning bieden aan vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar het havo. Minder dan de helft van deze scholen wil de loopbaanoriëntatie en -begeleiding voor vmbo- leerlingen verbeteren en een derde wil vaker met elkaar overleggen. Ongeveer een derde van de scholen met een havo-afdeling en een vijfde van de scholen met een vmbo-afdeling heeft geen specifieke plannen voor verdere samenwerking met andere scholen.

Knelpunten en klachten

5. *Welke knelpunten ervaren vmbo- en havo-scholen bij de in- en uitvoering van de toelatingscode?*
6. *Hebben vmbo- en havo-scholen klachten ontvangen over de invoering van de toelatingscode?*
7. *Verwachten vmbo- en havo-scholen in de toekomst tegen knelpunten aan te lopen bij de uitvoering van de toelatingscode?*

Scholen kunnen bij de invoering- en uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo allerlei knelpunten ervaren. De meeste scholen (63%) ervaren op dit moment nog geen knelpunten. Ongeveer een derde van de scholen met een havo-afdeling en een vijfde van scholen met een vmbo-afdeling ervaart die knelpunten wel. Deze scholen ervaren vooral knelpunten bij het aansluitingsbeleid en in mindere mate bij het toelatingsbeleid. Ook in de toekomst verwachten scholen vooral knelpunten te ervaren ten aanzien van het aansluitingsbeleid. De knelpunten hebben met name te maken met de inhoudelijke afstemming met andere scholen als het gaat om toeleiding van vmbo-leerlingen naar havo-4 en in mindere mate met de organisatie van het aansluitingsbeleid.

5% van alle scholen met een havo-afdeling geeft aan dat zij in het schooljaar 2011-2012 formele klachten hebben ontvangen over het toelatingsbeleid van hun school. Deze scholen hebben vooral klachten ontvangen over de toelatingseisen en de toelatingsprocedure. De klachten kwamen van de ouders van vmbo-leerlingen en in een enkel geval ook van de vmbo-afdeling binnen de eigen scholengemeenschap. Een derde van deze scholen heeft naar aanleiding van deze klachten het toelatingsbeleid aangepast.

Toelating van de vmbo-leerlingen

8. *Heeft de toelatingscode vmbo-havo consequenties gehad voor het aantal vmbo-leerlingen dat is toegelaten?*
9. *Heeft het toelatingsbeleid consequenties gehad voor het niveau van de vmbo-leerlingen die zijn toegelaten?*
10. *Is het toelatingsbeleid hetzelfde voor zowel vmbo-leerlingen die binnen de eigen scholengemeenschap doorstromen naar de havo als voor leerlingen die afkomstig zijn van een andere vmbo-school?*

In hoeverre heeft de toelatingscode vmbo-havo gevolgen gehad voor de toelating van vmbo-leerlingen tot havo-4? Op driekwart van de scholen met een havo-afdeling heeft de toelatingscode vmbo-havo niet geleid tot een toename van het aantal vmbo-leerlingen dat is toegelaten tot havo-4. Ongeveer een vijfde van de scholen ziet wel een toename. Ook op het niveau van de vmbo-leerlingen die in schooljaar 2012-2013 zijn toegelaten tot havo-4 heeft de toelatingscode maar beperkt effect gehad. Iets meer dan twee derde van de scholen met een havo-afdeling vindt dat het niveau van de vmbo-leerlingen die in schooljaar 2012-2013 zijn toegelaten tot havo-4 niet gedaald is ten opzichte van vorig jaar.

Er zijn ook scholen die aanvullende eisen stellen of onderscheid maken tussen leerlingen van de eigen school en van andere scholen. Iets minder dan de helft van de scholen heeft dit schooljaar aanvullende eisen voor specifieke profielen aan doorstromende vmbo-leerlingen gesteld. Ongeveer een even grote groep scholen heeft ook voorrang gegeven aan hun eigen leerlingen. Daarnaast zien we dat een op de tien scholen onderscheid maakt tussen leerlingen van de eigen school en van andere scholen. Zij zijn vooral minder streng voor leerlingen binnen de eigen scholengemeenschap als het gaat om de eisen die zij stellen aan het gemiddelde eindexamencijfer en het toelatingsgesprek.

Aansluiting vmbo-havo

11. *Welke activiteiten worden georganiseerd voor vmbo-leerlingen die naar het havo willen doorstromen ter voorbereiding op de overgang naar het havo?*

Binnen de toelatingscode vmbo-havo is opgenomen dat havo- en vmbo-scholen uit een voedingsgebied onderling afspraken maken over de invulling van loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) en de programmatische aansluiting tussen vmbo en havo. In het kader hiervan kunnen scholen verschillende activiteiten organiseren, zoals voorlichting, bijles en extra begeleiding tijdens de lessen. Om de aansluiting tussen het vmbo en havo te verbeteren organiseert een groot deel (89%) van de scholen activiteiten voor vmbo-leerlingen die door willen stromen naar het havo. Deze activiteiten bestaan op driekwart van de scholen uit voorlichting. Ook bijles of extra lessen buiten de reguliere lessen om worden door meer dan de helft van de scholen aangeboden. Tenslotte biedt iets minder dan de helft van de scholen ook extra begeleiding en ondersteuning aan.

Overgangsnormen

12. *Hanteren havo-scholen verschillende overgangsnormen bij de overgang van 4- naar 5 havo voor reguliere havo-leerlingen en leerlingen die afkomstig zijn van het vmbo?*

Zoals afgesproken in de toelatingscode vmbo-havo hanteren vrijwel alle scholen met een havo-afdeling (95%) bij de overgang van 4- naar 5-havo geen verschillende overgangsnormen voor reguliere havo-leerlingen en leerlingen die afkomstig zijn van vmbo. Slecht een kleine groep scholen

doet dit wel. Zij zijn met name strenger voor vmbo-leerlingen als het gaat om doubleren en onvoldoendes in examenvakken.

Ondersteuning

13. Is er behoefte aan verdere ondersteuning bij de in- en uitvoering van de toelatingscode?

Een klein deel van de scholen (4%) zegt behoefte te hebben aan ondersteuning bij de uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo. Deze willen ondersteund worden bij het aansluitingsbeleid en niet bij het toelatingsbeleid. Zij hebben met name behoefte aan ondersteuning bij de organisatie van het aansluitingsbeleid en het aanpassen van het aansluitingsbeleid.

Bijlage: vragenlijst

Welkom bij de monitor toelatingscode vmbo–havo

De vragenlijst die u net heeft geopend hoort bij de monitor toelatingscode vmbo–havo. Deze monitor voert onderzoeks- en adviesbureau Oberon in opdracht van de VO–raad uit. Uw deelname is van belang voor het in kaart brengen van het verloop van de invoering van de toelatingscode vmbo–havo. Wij vragen u daarom om de vragenlijst zo volledig mogelijk in te vullen.

De vragen kunnen het beste ingevuld worden door de directie van de schoollocatie. De vragenlijst bestaat voornamelijk uit gesloten vragen en vraagt ongeveer 15 minuten van uw tijd. Uiteraard worden uw antwoorden anoniem en vertrouwelijk behandeld.

Wij verzoeken u vriendelijk om deze vragenlijst uiterlijk woensdag 14 november in te vullen.

Enkele gegevens die van belang zijn bij het beantwoorden van de vragen:

- Bij de gesloten vragen klikt u met de muis in het rondje of vierkantje voor het antwoord van uw keuze. Als u meerdere antwoorden aan kunt klikken, staat dat altijd duidelijk aangegeven.
- Als er naar aantallen of jaartallen wordt gevraagd kunt u alleen een getal in vullen.
- Bij open vragen heeft u ruimte voor een kernachtig geformuleerd antwoord (max. 250 tekens). U klikt daarvoor met de muis in het antwoordvak, daarna kunt u uw antwoord intypen.
- Als u terug wilt bladeren of verder wilt gaan naar de volgende pagina, gebruik daarvoor dan de knoppen ?terug? en ?verder? in de vragenlijst, en niet uw standaard browserknoppen.
- Als u de vragenlijst niet in één keer afkrijgt kunt u de vragenlijst afsluiten en op een later tijdstip verder gaan. U kunt dan weer inloggen met dezelfde gebruikersnaam en wachtwoord. De vragenlijst start dan op de pagina die u als laatste heeft ingevuld. De antwoorden die u al had gegeven blijven bewaard.

Alvast hartelijk bedankt voor het invullen!

Algemene vragen

1. Wat is uw functie?

- Directeur
- Afdelingsleider
- Decaan
- Anders, namelijk _____

2. Bent u beroepsmatig betrokken bij vmbo of havo?

- alleen bij vmbo
- alleen bij havo
- zowel bij vmbo als havo
- niet bij vmbo of havo, maar bij _____

3. Welke onderwijstypen heeft uw schoollocatie? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- praktijkonderwijs
- vmbo basisberoepsgerichte leerweg
- vmbo kaderberoepsgerichte leerweg
- vmbo gemengde leerweg
- vmbo theoretische leerweg
- havo
- vwo
- gymnasium
- anders, namelijk _____

4. In hoeverre bent u bekend met de toelatingscode vmbo-havo?

- Ik heb er nog nooit van gehoord.
- Ik heb er wel iets van meegekregen, maar weet er niet zo veel van af.
- Ik ben goed bekend met de toelatingscode vmbo-havo.
- Anders, namelijk _____

Inleiding toelatingscode

De onderstaande informatie gaat over de toelatingscode vmbo-havo en is van belang voor het invullen van de vragenlijst. Leest u deze informatie zorgvuldig voor u verder gaat naar de vragen.

In december 2011 is in de algemene ledenvergadering van de VO-raad de toelatingscode voor de overgang van vmbo naar havo vastgesteld. Deze code is bedoeld om scholen duidelijke normen te bieden voor de overgang van vmbo naar havo en scholen meer met elkaar te laten samenwerken rondom deze overgang. De code heeft betrekking op twee aspecten:

- het toelatingsbeleid
- het aansluitingsbeleid.

Beide aspecten moeten tot stand komen door onderling overleg tussen de vmbo-scholen en de havo-scholen binnen het voedingsgebied. Het initiatief voor deze samenwerking ligt bij de havo-scholen.

Toelatingsbeleid

Havo-scholen en vmbo-scholen uit hetzelfde voedingsgebied maken afspraken over de invulling van het toelatingsbeleid en de toelatingsprocedure die havo-scholen hanteren en leggen deze afspraken vast vóór 1 augustus 2012. Hierbij zijn grenzen gesteld aan de toelatingscriteria die scholen mogen stellen.

De grenzen aan de te stellen eisen zijn:

- Havo-scholen zijn terughoudend in het stellen van toelatingscriteria. Het bieden van kansen aan leerlingen vormt het uitgangspunt.
- Havo-scholen die aanvullende eisen stellen aan de toelating tot havo-4, voeren in een vroegtijdig stadium een toelatingsgesprek met de potentiële leerling waarin de toelatingseisen, het advies van de vmbo-school en de motivatie van de leerling worden besproken.
- Havo-scholen betrekken het advies van de vmbo-school over de betreffende leerling altijd in hun oordeel en treden bij een afwijkende mening met de toeleverende vmbo-school in overleg.
- Havo-scholen stellen maximaal een 6,8 als eis aan het gemiddeld eindexamencijfer.
- Havo-scholen hanteren dezelfde regels voor doubleren voor leerlingen afkomstig uit het vmbo als voor leerlingen afkomstig uit havo-3. Er worden dus ook geen afspraken met leerlingen meer gemaakt over een doubleerverbod.

Aansluitingsbeleid

De aansluiting tussen vmbo en havo is een gedeelde verantwoordelijkheid van vmbo-scholen en havo-scholen. Havo-scholen en vmbo-scholen uit een voedingsgebied maken onderling afspraken over de invulling van loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) en de programmatische aansluiting tussen vmbo en havo.

- Vmbo-scholen dragen zorg voor een goede loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) van hun vmbo-leerlingen gericht op zowel havo als mbo, waarbij zij zich kunnen oriënteren op het maken van een keuze die bij hen past. Havo-scholen bieden in overleg met het toeleverende vmbo hulp bij deze oriëntatie.
- Vmbo-scholen bieden daar waar nodig en in onderlinge afstemming met het havo extra inhoudelijke ondersteuning aan vmbo-leerlingen die zich voorbereiden op de overstap naar het havo.
- Havo-scholen bieden daar waar nodig en in onderlinge afstemming met het vmbo extra inhoudelijke ondersteuning aan vmbo-leerlingen die instromen in havo-4.

Voor 1 augustus 2012 moet vastgelegd zijn hoe deze samenwerking vorm krijgt. Na 1 augustus 2012 kunnen scholen hier dan verder invulling aan geven.

In deze vragenlijst spreken we over vmbo-scholen en havo-scholen in plaats hiervan kunt u ook vmbo-afdeling of havo-afdeling lezen. De toelatingscode heeft betrekking op vmbo-leerlingen van de gemengde en theoretische leerweg.

Toelatingsbeleid

De volgende vragen gaan over het toelatingsbeleid van havo-scholen.

Vragen havo- en vmbo/havo-scholen

5. We beginnen met een aantal stellingen over het toelatingsbeleid. Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen.

	Zeer oneens	Oneens	Eens	Zeer eens	Weet ik niet
De eisen uit de toelatingscode zijn duidelijk					
Ons oude toelatingsbeleid sloot goed aan bij de eisen uit de toelatingscode.					
We hebben ons hele toelatingsbeleid moeten aanpassen om aan de toelatingscode te voldoen					
We hebben te weinig tijd gehad om ons toelatingsbeleid aan te passen					

6. W

e noemen hieronder de voorwaarden van de toelatingscode voor de toelating van vmbo-leerlingen tot havo-4. Geef hieronder aan of u in het voorjaar van 2012 aan deze voorwaarden voldeed.

	Voldeden wij (nog) niet aan	Voldeden wij volledig aan	Weet ik niet
Wij zijn terughoudend in het stellen van toelatingscriteria. Het bieden van kansen aan leerlingen vormt het uitgangspunt.			
Wij voeren in een vroegtijdig stadium een toelatingsgesprek met de potentiële leerling.			
Wij betrekken het advies van de vmbo-school over de betreffende leerling altijd in ons oordeel.			
Wij treden bij een afwijkende mening met de toeleverende vmbo-school in overleg.			
Als wij een eis stellen, dan stellen wij maximaal een 6,8 als eis aan het gemiddeld eindexamencijfer			
Wij hanteren dezelfde regels voordoubleren voor leerlingen afkomstig uit het vmbo als voor leerlingen afkomstig uit havo-3.			
Wij vermelden onze toelatingseisen en toelatingsprocedures in openbaartoegankelijke documenten van onze school.			

7. Ruimte voor opmerkingen

8. U heeft aangegeven dat u in het voorjaar van 2012 niet voldeed aan één of meerdere voorwaarden van de toelatingscode vmbo-havo. Geef hieronder aan wat de reden hiervan is. *Meerdere antwoorden mogelijk*

- Vanwege tijdgebrek / nog niet aan toegekomen.
- Hier worden binnenkort regionale of lokale afspraken over gemaakt met andere scholen.
- Wij waren onvoldoende op de hoogte van de voorwaarden in de toelatingscode.
- Anders, namelijk _____
- Weet ik niet

9. Welke voorwaarden gaat uw school dit schooljaar nog aanpassen om aan deze voorwaarden van de toelatingscode te voldoen? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- Wij zijn terughoudend in het stellen van toelatingscriteria. Het bieden van kansen aan leerlingen vormt het uitgangspunt.
- Wij voeren in een vroegtijdig stadium een toelatingsgesprek met de potentiële leerling.
- Wij betrekken het advies van de vmbo-school over de betreffende leerling altijd in ons oordeel.
- Wij treden bij een afwijkende mening met de toeleverende vmbo-school in overleg.
- Als wij een eis stellen, dan stellen wij maximaal een 6,8 als eis aan het gemiddeld eindexamencijfer.
- Wij hanteren dezelfde regels voor doubleren voor leerlingen afkomstig uit het vmbo als voor leerlingen afkomstig uit havo-3.
- Wij vermelden onze toelatingseisen en toelatingsprocedures in openbaar toegankelijke documenten van onze school.

10. Heeft uw school wijzigingen doorgevoerd in het toelatingsbeleid in het voorjaar van 2012?

- Nee
- Ja Ga verder met vraag 12.

11. Wat is de reden dat het toelatingsbeleid niet is aangepast? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- Het oude toelatingsbeleid sluit aan bij de toelatingscode vmbo-havo.
- Vanwege tijdgebrek zijn we er nog niet aan toegekomen om het toelatingsbeleid aan te passen.
- We gaan daar dit schooljaar nog veranderingen in aanbrengen.
- Hierover worden binnenkort regionale of lokale afspraken gemaakt met andere scholen.
- Anders, namelijk _____

12. Ten aanzien van welke voorwaarden uit de toelatingscode vmbo-havo zijn veranderingen doorgevoerd? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- Het toelatingsgesprek
- Het betrekken van het advies van de toeleverende vmbo-school
- Als een eis wordt gesteld, dan wordt maximaal een 6,8 als eis aan het gemiddeld eindexamencijfer gesteld.
- De regels voor doubleren
- Het vermelden van onze toelatingseisen en toelatingsprocedures in openbaar beschikbare documenten van onze school.

13. Hoe is de wijziging van het toelatingsbeleid verlopen?

	Heel moeizaam	Moeizaam	Niet makkelijk, maar ook niet moeizaam	Makkelijk	Heel makkelijk	Weet ik niet
Het toelatingsgesprek						
Het betrekken van het advies van de toeleverende vmbo-school						
Als een eis wordt gesteld, dan wordt maximaal een 6,8 als eis aan het gemiddeld eindexamencijfer gesteld.						
De regels voor doubleren						
Het vermelden van onze toelatingseisen en toelatingsprocedures in openbaar beschikbare documenten van onze school.						

14. Wat is er in het voorjaar van 2012 aangepast in de toelatingsgesprekken met vmbo-leerlingen? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- Er waren eerst geen toelatingsgesprekken, maar sinds het voorjaar van 2012 zijn deze er wel.
- Wij bespreken nu de profielkeuze met de leerling.
- Wij bespreken nu de motivatie met de leerling.
- Wij bespreken nu de toelatingseisen met de leerling.
- Anders, namelijk _____

15. U heeft aangegeven dat uw school in het voorjaar van 2012 iets heeft veranderd in het betrekken van het advies van detoeleverende vmbo-school. Wat is er veranderd? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- Wij kregen eerst geen adviezen vanuit vmbo-scholen, maar sinds het voorjaar van 2012 zijn deze er wel.
- De adviezen die wij krijgen zijn van betere kwaliteit dan voor het voorjaar van 2012.
- Wij laten als school de adviezen van toeleverende vmbo-scholen zwaarder meewegen sinds het voorjaar van 2012.
- Wij bespreken het advies van de toeleverende vmbo-school met de leerling.
- Anders, namelijk _____

16. Wat is er in het voorjaar van 2012 gewijzigd in het totale gemiddelde eindexamencijfer dat vmbo-leerlingen moeten behalen om door te kunnen stromen naar havo-4?

- Vmbo-leerlingen mogen nu een lager gemiddeld eindexamencijfer behalen dan voorheen.
- Anders namelijk _____

17. U heeft aangegeven dat uw school in het voorjaar van 2012 iets heeft aangepast t.a.v. doublure. Wat is er aangepast?

- Voor vmbo-leerlingen gelden nu dezelfde regels als voor leerlingen uit havo leerjaar 3.
- Anders namelijk _____

18. Wat is er in het voorjaar van 2012 veranderd in de vermelding van de toelatingscode vmbo-havo in beschikbare schooldocumenten? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- De informatie wordt via andere bronnen/media bekend gemaakt.
- De informatie wordt via meer verschillende bronnen/media bekend gemaakt.
- Anders, namelijk _____

19. Zoals al eerder genoemd in de inleiding is er t.a.v. het toelatingsbeleid binnen de toelatingscode vmbo-havo, maar één eis waar toeleverende vmbo-scholen aan moeten voldoen: het geven van adviezen aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4. Geef hieronder aan in welke mate toeleverende vmbo-scholen op dit moment voldoen aan deze voorwaarde.

- Voldoen alle vmbo-scholen niet aan Ga verder met vraag havo door naar aansluitingsbeleid
- Voldoen bijna alle vmbo-scholen niet aan Ga verder met vraag havo door naar aansluitingsbeleid
- Voldoet een deel van de vmbo-scholen aan
- Voldoen bijna alle vmbo-scholen aan
- Voldoen alle vmbo-scholen aan
- Weet ik niet.

20. Voldoet het advies van de toeleverende vmbo-scholen aan de verwachtingen van uw school?

- Nee, het voldoet niet aan onze verwachtingen.
- Ja, maar het zou beter kunnen.
- Ja, het voldoet volledig aan onze verwachtingen.

21. In hoeverre is dit advies meegenomen in het toelatingsbesluit van vmbo-leerlingen?

- Niet tot heel beperkt
- Beperkt
- Deels
- Grotendeels tot volledig.

Havo- en vmbo/havo-scholen Ga verder met Aansluitingsbeleid.

Vragen vmbo-scholen

22. Zoals al eerder genoemd in de inleiding is er t.a.v. het toelatingsbeleid binnen de toelatingscode vmbo-havo, maar één eis waar toeleverende vmbo-scholen aan moeten voldoen: het geven van adviezen aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4. Geef hieronder aan of u in het voorjaar van 2012 aan deze voorwaarde voldeed.

- Daar voldeden wij (nog) niet aan
- Daar voldeden wij volledig aan Ga verder met vraag 25.
- Weet ik niet Ga verder met vraag 25.

23.

U heeft aangegeven dat u in het voorjaar van 2012 niet voldeed aan deze voorwaarde van de toelatingscode vmbo-havo. Geef hieronder aan wat de reden hiervan is. *Meerdere antwoorden mogelijk*

- Vanwege tijdgebrek / nog niet aan toegekomen.
- Hier worden binnenkort regionale of lokale afspraken over gemaakt met andere scholen.
- Wij waren onvoldoende op de hoogte van de voorwaarden in de toelatingscode.
- Anders, namelijk _____

24. Gaat uw school dit schooljaar nog wijzigingen doorvoeren om aan deze voorwaarde van de toelatingscode te voldoen?

- Nee Ga verder met vraag 29.
- Ja Ga verder met vraag 29.

25. Heeft uw school in het voorjaar van 2012 aanpassingen doorgevoerd in het geven van adviezen aan havo-scholen over vmbo-leerlingen die willen doorstromen naar havo-4?

- Nee
- Ja Ga verder met vraag 27.

26. Wat is de reden dat dit niet is veranderd? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- De huidige procedure rondom de adviezen sluit aan bij de toelatingscode vmbo-havo.
- Vanwege tijdgebrek zijn we er nog niet aan toegekomen om de procedure rondom deze adviezen aan te passen.
- We gaan daar dit schooljaar nog veranderingen in aanbrengen.
- Hierover worden binnenkort regionale of lokale afspraken gemaakt met andere scholen.
- Anders, namelijk _____

27. Hoe is deze wijziging in het geven van adviezen aan havo-scholen over vmbo-leerlingen verlopen?

- Heel moeizaam
- Moeizaam
- Niet makkelijk, maar ook niet moeizaam
- Makkelijk
- Heel makkelijk

28. Wat is er in het voorjaar van 2012 aangepast?

- Wij gaven eerst geen adviezen aan havo-scholen, maar sinds het voorjaar van 2012 doen we dat wel.
- Sinds het voorjaar van 2012 zijn de adviezen die wij geven van betere kwaliteit.
- Anders, namelijk _____

29. We noemen hieronder de voorwaarden van de toelatingscode voor de toelating van vmbo-leerlingen tot havo-4. Geef hieronder aan in welke mate havo-scholen op dit moment voldoen aan deze voorwaarden. Het gaat hierbij om havo-scholen waar vmbo-leerlingen van uw school naar toe gaan.

	Voldoen alle havo-scholen niet aan	Voldoen bijna alle havo-scholen niet aan	Voldoet een deel van de havo-scholen aan	Voldoen bijna alle havo-scholen aan	Voldoen alle havo-scholen aan	Weet ik niet
Havo-scholen zijn terughoudend in het stellen van toelatingscriteria. Het bieden van kansen aan leerlingen vormt het uitgangspunt.						
Havo-scholen voeren in een vroegtijdig stadium een toelatingsgesprek met de potentiële leerling.						
Havo-scholen betrekken het advies van de vmbo-school over de betreffende leerling altijd in hun oordeel.						
Havo-scholen treden bij een afwijkende mening met de toeleverende vmbo-school in overleg.						
Als havo-scholen een eis stellen, dan stellen zij maximaal een 6,8 als eis aan het gemiddeld eindexamencijfer.						
Havo-scholen hanteren dezelfde regels voor doubleren voor leerlingen afkomstig uit het vmbo als voor leerlingen afkomstig uit havo-3.						
Havo-scholen vermelden de toelatingseisen en toelatingsprocedures in openbaar toegankelijke documenten van hun school.						

Aansluitingsbeleid

Zoals al eerder in de inleiding is aangegeven is het de bedoeling dat havo- en vmbo-scholen met elkaar gaan samenwerken als het gaat om het aansluitingsbeleid. Voor 1 augustus 2012 moet vastgelegd zijn hoe deze samenwerking vorm krijgt. Na 1 augustus 2012 kunnen scholen hier dan verder invulling aan geven.

Vragen vmbo-, havo- en vmbo/havo-scholen

30. In hoeverre werkt uw school samen met de hieronder genoemde scholen op het gebied van het toelatings- en aansluitingsbeleid?

	Wij werken niet samen en zijn dat ook niet van plan	Wij werken nog niet samen, maar we zijn hier wel mee bezig	Wij werken beperkt samen met een aantal scholen	Wij werken nauw samen met een aantal scholen	Weet ik niet
Vmbo-scholen binnen het eigen bestuur					
Havo-scholen binnen het eigen bestuur					
Vmbo-scholen binnen de regio					
Havo-scholen binnen de regio					

31. Hoe tevreden bent u over de samenwerking op het gebied van het toelatings- en aansluitingsbeleid?

	Zeer ontevreden	Ontevreden	Noch tevreden, noch ontevreden	Tevreden	Heel tevreden	Weet ik niet
Vmbo-scholen binnen het eigen bestuur						
Havo-scholen binnen het eigen bestuur						
Vmbo-scholen binnen de regio						
Havo-scholen binnen de regio						

32. Welke acties en plannen heeft uw school voor (verdere) samenwerking met andere havo- en vmbo-scholen ten aanzien van het toelatings- en aansluitingsbeleid? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- We gaan vaker met elkaar overleggen over het toelatings- en aansluitingsbeleid.
- We gaan in overleg met de vmbo-scholen hulp bieden bij de loopbaanoriëntatie op vmbo-scholen.
- We gaan daar waar nodig en in onderlinge afstemming met de vmbo-scholen extra inhoudelijke ondersteuning bieden aan vmbo-leerlingen We gaan afspraken vastleggen
- Anders, namelijk _____
- We hebben geen specifieke plannen of acties.

33. Welke acties en plannen heeft uw school voor (verdere) samenwerking met andere havo- en vmbo-scholen ten aanzien van het toelatings- en aansluitingsbeleid? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- We gaan vaker met elkaar overleggen over het toelatings- en aansluitingsbeleid.
- We gaan onze loopbaanoriëntatie en -begeleiding voor vmbo- leerlingen verbeteren zodat leerlingen een goede keuze kunnen maken uit
- We gaan daar waar nodig en in onderlinge afstemming met het havo extra inhoudelijke ondersteuning aan vmbo-leerlingen bieden die zich
- Anders, namelijk _____
- We hebben geen specifieke plannen of acties.

Knelpunten

De volgende vragen gaan over mogelijke knelpunten die u ervaart bij de in- en uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo.

Vragen havo- en vmbo/havo-scholen

34. Ervaart uw school knelpunten bij de in- en uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo?

- Nee, wij ervaren geen knelpunten.
- Ja, vooral m.b.t. het toelatingsbeleid.
- Ja, vooral m.b.t. het aansluitingsbeleid.
- Ja, zowel m.b.t. het toelatingsbeleid als het aansluitingsbeleid.

35. Bij welke aspecten van het toelatingsbeleid ervaart uw school knelpunten? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- Het aanpassen van ons toelatingsbeleid zodat het aansluit bij de toelatingscode vmbo-havo.
- De communicatie over ons toelatingsbeleid.
- De organisatie van het toelatingsbeleid.
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____

36. Kunt u een toelichting geven bij dit knelpunt? Hoe gaat u met dit knelpunt om?

37. Bij welke aspecten van het aansluitingsbeleid ervaart uw school knelpunten? *Meerdere antwoorden mogelijk*

De samenwerking met andere scholen op het gebied van loopbaanoriëntatie.

- De inhoudelijke afstemming met andere scholen als het gaat om toeleiding van vmbo-leerlingen naar havo-4.
- De organisatie van het aansluitingsbeleid.
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____

38. Kunt u een toelichting geven bij dit knelpunt? Hoe gaat u met dit knelpunt om?

39. Verwacht uw school in de toekomst tegen knelpunten aan te lopen?

- Nee
- Ja, vooral bij m.b.t. het toelatingsbeleid.
- Ja, vooral bij m.b.t. het aansluitingsbeleid.
- Ja, zowel m.b.t. het toelatingsbeleid als het aansluitingsbeleid.

40. Tegen welke knelpunten verwacht uw school in de toekomst aan te lopen ten aanzien van het toelatingsbeleid? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- Het aanpassen van ons toelatingsbeleid zodat het aansluit bij de toelatingscode vmbo-havo.
- De communicatie over ons toelatingsbeleid.
- De organisatie van het toelatingsbeleid.
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____

41. Kunt u een toelichting geven bij dit knelpunt? Hoe wil uw school dit knelpunt aanpakken?

42. Tegen welke knelpunten verwacht uw school in de toekomst aan te lopen ten aanzien van het aansluitingsbeleid?

- De samenwerking met andere scholen op het gebied van loopbaanoriëntatie.
- De inhoudelijke afstemming met andere scholen als het gaat om toeleiding van vmbo-leerlingen naar havo-4.
- De organisatie van het aansluitingsbeleid.
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____

43. Kunt u een toelichting geven bij dit knelpunt? Hoe wil uw school dit knelpunt aanpakken?

Ga verder naar klachten

Vragen vmbo-scholen

44. Ervaart uw school knelpunten bij de in- en uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo?

- Nee Ga verder met vraag 47.
- Ja

45. Bij welke aspecten ervaart uw school knelpunten? Meerdere antwoorden mogelijk

- De samenwerking met andere scholen op het gebied van loopbaanoriëntatie.
- De inhoudelijke afstemming met andere scholen als het gaat om toeleiding van vmbo-leerlingen naar havo-4.
- De organisatie van het aansluitingsbeleid.
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____

46. Kunt u een toelichting geven bij dit knelpunt? Hoe gaat u met dit knelpunt om?

Ga verder naar aansluiting vmbo-havo

47. Verwacht uw school in de toekomst tegen knelpunten aan te lopen?

- Nee Ga verder met vraag geen havo door naar aansluiting vmbo-havo
- Ja

48. Tegen welke knelpunten verwacht uw school in de toekomst aan te lopen? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- De samenwerking met andere scholen op het gebied van loopbaanoriëntatie.
- De inhoudelijke afstemming met andere scholen als het gaat om toeleiding van vmbo-leerlingen naar havo-4.
- De organisatie van het aansluitingsbeleid.
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____

49. Kunt u een toelichting geven bij dit knelpunt? Hoe wil uw school dit knelpunt aanpakken?

Klachten

Vragen havo- en vmbo/havo-scholen

50. Heeft uw school in schooljaar 2011-2012 formele klachten ontvangen over het toelatingsbeleid van uw school?

- Nee Ga verder met vraag Toelating van vmbo-leerlingen
- Ja

51. Waarover heeft uw school formele klachten ontvangen? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- De toelatingseisen.
- De toelatingsprocedure.
- De communicatie over de toelatingseisen en procedure.
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____

52. Van wie heeft uw school formele klachten ontvangen? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- Ouders van vmbo-leerlingen.
- Vmbo-leerlingen.
- Vmbo-scholen.
- Vmbo-afdeling binnen onze scholengemeenschap.
- Anders, namelijk _____

53. Hoeveel formele klachten heeft uw school ongeveer ontvangen in schooljaar 2011-12? Het gaat om een schatting.

54. Heeft uw school het toelatingsbeleid aangepast naar aanleiding van deze formele klachten?

- Nee Ga verder met vraag Toelating van vmbo-leerlingen
- Ja

55. Wat heeft uw school aangepast? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- De toelatingseisen.
- De toelatingsprocedure.
- De communicatie over de toelatingseisen en procedure.
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____
- Anders, namelijk _____

Toelating van vmbo-leerlingen

Vragen havo- en vmbo/havo-scholen

56. Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken.

	Zeer oneens	Oneens	Eens	Zeer eens	Weet ik niet
Er zijn dit schooljaar meer vmbo-leerlingen toegelaten op onze school dan in vorige schooljaren					
Het niveau van de vmbo-leerlingen die dit schooljaar zijn toegelaten is gedaald ten opzichte van vorige schooljaren.					
Leerlingen van onze eigen school hebben dit schooljaar voorrang.					
Wij stellen dit schooljaar aanvullende eisen aan vmbo-leerlingen voor specifieke profielen.					

Vragen alleen voor scholen binnen scholengemeenschap

57. Is het toelatingsbeleid op uw school hetzelfde voor zowel vmbo-leerlingen die binnen de eigen scholengemeenschap doorstromen naar het havo als voor leerlingen die afkomstig zijn van een andere vmbo-school?

- Nee
- Ja Ga verder met vraag Aansluiting vmbo-havo

58. Waarin verschilt het toelatingsbeleid?

	Minder streng voor leerlingen binnen de eigen scholengemeenschap	Gelijk	Strenger voor leerlingen binnen de eigen scholengemeenschap		Weet ik niet
Het toelatingsgesprek					
Het betrekken van het advies van de toeleverende vmbo-school of -afdeling					
Eisen ten aanzien van het gemiddeld eindexamencijfer.					
De regels voor doubleren					

59. Waarom hanteert uw school een ander toelatingsbeleid voor vmbo-leerlingen die afkomstig zijn van een andere vmbo-school?

Aansluiting vmbo-havo

De volgende vragen gaan over activiteiten die worden georganiseerd om de aansluiting tussen vmbo en havo te verbeteren.

60. Worden er door uw school activiteiten georganiseerd voor vmbo-leerlingen die naar het havo willen doorstromen ter voorbereiding op de overgang naar het havo?

- Nee Ga verder met vraag geen havo door naar ondersteuning
- Ja

61. Welke activiteiten worden georganiseerd voor vmbo-leerlingen ter voorbereiding op het havo?

Meerdere antwoorden mogelijk

- Bijles
- Extra begeleiding / ondersteuning tijdens de lessen
- Voorlichting
- Anders namelijk _____
- Anders namelijk _____
- Anders namelijk _____

Overgangsnormen

De volgende vragen gaan over de overgangsnormen die u als school hanteert voor vmbo-leerlingen die zijn doorgestroomd naar havo-4.

Vragen havo- en vmbo/havo-scholen

62. Hanteert uw school verschillende overgangsnormen in leerjaar 4 voor reguliere havo-leerlingen en leerlingen die afkomstig zijn van vmbo?

Het gaat hierbij om de overgang van leerjaar 4 naar 5.

- Nee Ga verder met vraag Ondersteuning
- Ja

63. Waarin verschillen de overgangsnormen?

	Minder streng voor reguliere vmbo-leerling	Gelijk aan havo-leerlingen	Strenger voor vmbo-leerlingen	Weet ik niet
Cijfers in kernvakken (wiskunde, Engels, Nederlands)				
Cijfers in specifieke vakken (niet de kernvakken)				
Onvoldoendes in examenvakken				
Anders, namelijk				

64. Waarom verschillen de overgangsnormen voor leerlingen die afkomstig zijn van het vmbo van de reguliere havo-leerlingen?

Ondersteuning

De volgende vragen gaan over de ondersteuning die uw school mogelijk nodig heeft bij de uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo.

65. Is er behoefte aan verdere ondersteuning bij de uitvoering van de toelatingscode vmbo-havo?

- Nee
- Ja

Vragen havo- en vmbo/havo-scholen

66. Bij welke onderdelen van de toelatingscode vmbo-havo is verdere ondersteuning gewenst?

Meerdere antwoorden mogelijk

- Het aanpassen van het toelatingsbeleid
- Het aanpassen van het aansluitingsbeleid
- De communicatie over ons toelatingsbeleid.
- De organisatie van het toelatingsbeleid.
- De samenwerking met andere scholen m.b.t. het aansluitingsbeleid
- De inhoudelijke afstemming met andere scholen als het gaat om toeleiding van vmbo-leerlingen naar havo-4.
- De organisatie van het aansluitingsbeleid.
- Anders namelijk _____
- Anders namelijk _____
- Anders namelijk _____

Vragen vmbo-scholen

67. Bij welke onderdelen van de toelatingscode vmbo-havo is verdere ondersteuning gewenst?

Meerdere antwoorden mogelijk

- Het aanpassen van het aansluitingsbeleid
- De samenwerking met andere scholen m.b.t. het aansluitingsbeleid
- De inhoudelijke afstemming met andere scholen als het gaat om toeleiding van vmbo-leerlingen naar havo-4.
- De organisatie van het aansluitingsbeleid.
- Anders namelijk _____
- Anders namelijk _____
- Anders namelijk _____

Vragen vmbo-, havo- en vmbo/havo-scholen

68. Heeft u verder nog opmerkingen over de toelatingscode vmbo-havo, dan kunt u die hieronder noteren.
